

SLOVENSKI NAROD

Izdaja vsak dan popoldne, izvenredno ob nedeljah in praznikih. — Inzerati do 50 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4. — Pogost po dogovoru, inzerati davak posebej. — Slovenski Narod vsaka mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inostranstvo Din 25.- Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strommayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strommayerjeva ulica 1, telefon št. 66; podružnica uprave: Kosenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Za kulisami španske revolte:

Nemčija ustvarja svoja prva kolonijalna oporišča

Senzacionalna odkritja francoskega novinarja o tajnem nemškem oboroževanju samotnega portugalskega otočja ob gvinejski obali

Pariz, 29. avgusta. b. živimo v časih, ko se odločini mednarodni dogodki ne pripravlajo več ob solncni svetlobi belega dne, temveč neke v ozadju za zunanji videzi, za kulisami dnevnega dogajanja. Zato ni prav nič čudno, če so danes skoro povsod na dnevnem redu takozvana »senzacionalna odkritja«, ki se posredujejo le redkim poedincem. Dokler so taka odkritja anonimna, jim svet seveda ne verjame na slepo, ko pa zanje jamči živa oseba s podpisom, nihče ne izključuje, da je v takih odkritjih vsaj nekaj resnice.

Zdi se, da spadajo v to vrsto najnovejša senzacionalna odkritja uglednega francoskega novinarja Raymonda Laubiera o sistematičnih pripravah Nemčije za ponovno osvojitve kolonij, ki so v francoski javnosti in tudi v visokih uradnih krogih na Quai d'Orsay zbudila veliko pozornost. Odkritja so v neposredni zvezi z razvojem španske državljanske vojne, posebej pa živo tudi v problem nemških kolonijalnih zahtev, ki postaja čedalje bolj aktualen, odkar je Hitlerju s sistematično akcijo uspelo uničiti vse določbe versajskega »dikta« razen onih, ki se tičejo odvzema nemških kolonij.

Laubier pravi, da je svoje podatke, ki jih sedaj sporoča francoski javnosti, marljivo in vestno zbiral tri polna leta in da prevzema zanje polno odgovornost. Nemški kolonijalni akciji je posvetil posebno pozornost v tistih predelih, kjer je pričakoval

nevarnost za Francijo

in njene kolonijalne posesti. Španska državljanska vojna pa je njegovo pozornost obrnila še na nekatera druga ozemlja, ki so v neposredni zvezi s španskim uporniškim gibanjem. V francoskih listih objavlja za sedaj le svoje izsledke o Kanar-

skem otočju ob obali portugalske Gvineje, kjer je po njegovem mnenju Nemčija že dolgo pripravljala svoja prva povojna kolonijalna oporišča, naj bi jim razplet španske krize pridružil še Baleare kot novo oporišče kolonijalne moči.

Kanarsko otočje

sestavljajo trije otoki, izmed katerih je nemška kolonijalna akcija vzela otok Fuerteventura posebno na piko. Na tem otočju živi že nekako od 1915 okoli 3000 Nemcev, ki so se med vojno v Rifu iskali za spretno tihotapce orožja. Tudi general Franco se ima predvsem temu prebivalstvu zahvaliti za izdatno podporo v orožju, ki je prihajalo sem iz Nemčije. Laubier zatrjuje, da sta dne 23. in 27. aprila odločili velike količine orožja v Las Palmasu in Santa Cruzu zlasti nemški križarki »Nürnberg« in »Köln«, o katerih je nemško časopisje pisalo da se nahajata na »poučenem potovanju v inozemstvu«. Obe križarki sta raztovorili tedaj tudi velike množine plavalnih min, ki so bile namenjene za samotni otok Fuerteventura, kjer so se nekaj mesecev nato začeli zbirati Francovi vojskaki. Laubier dodaja tem svojim zanimivim informacijam to-le značilno opombo: Le poglejte na karto! Nekaj milj od Fuerteventure je glavna prometna pot med Dakarjem in Francijo.

Laubier piše nato dobesedno: Nekaj sto milj bolj proti jugu, nadelet od obale portugalske Gvineje je

otočje Bissagos,

ki ga sestavlja več neobdelanih tropičnih otokov. Na enem izmed teh otokov, ki ga je portugalska vlada odstopila Nemčiji za dobo 99 let, so Nemci zgradili pravo oporišče za podmornice. Z velikimi stroški so zgradili tu betonirano tuko, velika skla-

dišča z materialom za podmornice in hidroavione ter velik arsenal min, bomb in torpedov, tujcem pa so prepovedali vstop do vseh teh naprav. Še preden je Nemčija izrazila svojo voljo po gradnji podmornic, je v posameznih kosih vtihovala sem podmornico iz arsenala v Kielu. Vse te naprave so na znanj prikrile pod etiketo velike tovarne palmovca olja, katere dozdnevna lastnica je Kamerunska železniška družba in njena podružnica »Companhia agricola et fabril da Guineia«. Iz tega oporišča lahko pridejo nemške podmornice v francoski Dakar, ki je od tu oddaljen le 180 milj. v manj ko 15 urah, letala pa celo v bori dveh. Če bi torej Francija v primeru oboroženega konflikta v Evropi hotela preprečiti na svoja tla črna afriške vojske, bi na svojem prevozu mimo otočja Bissagos in Fuerteventure v Kanarskem otočju našle kar na dve oviri. Kar bi ne zletole v zrak ob minah pri Fuerteventuri, bi nemške podmornice ob otočju Bissagos z lahko blokirale....

Toda Nemci so si v zadnjem času ustvarili svoja pomorska

v bližini katalonskih luk

Selva in Palamos, kjer so svoje baze prav tako prikrili z etiketo nedolžnih »tovarn«. Od tu so v noči od 15. na 16. julija prepele nemške ladje nove količine min, ki so jih v Mallorci predale četam upornega Godea. Pri luki Palamos so mine položene v razdalji manj ko pet km od pomorske poti, ki vodi iz Francije v Maroko.

Laubier zagotavlja v svojem članku, da so vsi ti podatki znani tudi francoski vladi, ki je bila tako pravočasno opozorjena na nevarnost, ki prete njemu pomorsko-mu prometu in morda tudi njemu kolonijam.

Italija prepovedala izvoz orožja

Rim, 29. avgusta. A.A. Italija izjva od večraj prepoved izvoza orožja na Španjo. Uradno poročajo, da se na podlagi sklepa, izdanega sporazumno z raznimi poklicnimi ustanovami, nanaša prepoved izvoza na neposredna in posredna naročila ter tranzit vojne materiala in orožja, namenjenega na Španjo in v španski pas Maroka. Prav tako je v iste pokrajine prepovedan izvoz raznih razdrtih motorjev in slično.

Francoski rezervni oficirji v Španiji

Rim, 29. avgusta. A.A. »Giornale d'Italia« objavlja vest svojega dopisnika s francosko-španske meje, da je med komunisti, ki branijo Irun, veliko število francoskih rezervnih častnikov. Dopisnik navaja nekega francoskega rezervnega častnika, ki je kot prostovoljec ljudske fronte prišel v Španijo in se imenuje Jacues Menahem.

Kaj pravi general Franco

Vodja španskih upornikov napoveduje skorajšnje zavzetje Madrida

Sevilla, 29. avgusta. d. 43 let stari general Franco, glavni poveljnik upornikov, je eden izmed najmlajših njihovih generalov. Te dni je poročevalcu »International News Service« izjavil med drugim:

Po našem letalskem bombardiranju Madrida so vladne čete bržkone izgubile pogum. Že so prešli razni oficirji vladnih čet na gvadarramski fronti, med njimi tudi neki general, na našo stran, eno izmed letal, s katerimi vlada še razpolaga, pa je pobegnilo na Portugalsko. Ne morem prerokovati nobenega roka, vem pa, da bom kmalu v Madridu. Rdeči komite anarhistov, sindikalistov in komunistov se je polastil v Madridu oblasti ter gospodari sedaj, kakor mu prija. Videli smo prihajati kaos. Če bi ne udarili pravčasno, bi Španija v treh mesecih utonila v lastni krvi. Naše gibanje predstavlja dejansko nacionalno samoohranbo. V ljudski fronti ne prevladujejo anarhisti po svojem številu, temveč zato, ker so najodločnejši in najbolj brutalni.

Na vprašanje, kdo je pravzaprav skrivnostni vodja anarhističnega pokreta, ki si je pridobil v Španiji toliko oblast, je general Franco odvrnil:

To je mož, ki se vedno skriva, ki nikdar ne nastopa javno, pri katerem pa se vendar nekaj mnoge niti. Njegovo ime je »Nin«, kar pa je tudi več, kar vemo o velikem neznanu.

Mussolini bo obiskal Hitlerja

Sestala se bosta prihodnji mesec v Bechtesgadnu proti povečanju nemške vojske

Berlin, 29. avgusta. A.A. Širijo se vesti, ki pa jih je treba sprejeti s pridržkom, da bo Mussolini obiskal Hitlerja v drugi polovici septembra. Trdijo, da so o tem obisku govorili že na sestanku Horthyja in Hitlerja v Berchtesgadnu. Mussolini bo prišel z letalom na letališče v Berchtesgadnu, ki se sedaj ravno dogotavlja.

Temu obisku pripisujejo veliko politično važnost. Mussolini bi na ta način vrnil obisk, ki mu ga je l. 1933 Hitler napravil v Benetkah. Mussolini bi se ob tej priliki zahvalil Nemčiji za njeno zadrževanje v času sankcij. Pomirjenje med Nemčijo in Avstrijo z dne 11. julija je pokazalo, da nastopa Nemčija in Italija skupno v vprašanju Avstrije in zadevah, ki se tičejo srednje Evrope. Mnogi tudi poudarjajo, da hoče Nemčija in Italija v srednji Evropi ustvariti skupno protiboljševiških držav. Dogodki v Španiji so le pospešili ta razvoj. Isti krogi poudarjajo, da bi v tem bloku bile Italija, Nemčija, Avstrija, Madžarska in najbrže tudi Bolgarija.

Rim, 29. avgusta. A.A. Tukajšnji krogi ne potrjujejo vesti, da je bilo sestanku Hitlerja in Horthyja predlagano, naj se sestane Mussolini in Hitler. Kakor znano, Mussolini še ni vrnil Hitlerju njegovega obiska. Nemški uradni krogi so že predlagali, naj bi se ta sestanek vršil. Na tem sestanku bi govoril o protimarksiističnemu bloku v Evropi, toda znano je, da je bila Italija dosedaj načelno proti politiki blokov, ker bi lahko pospešila mednarodne spore. Italijanski politični krogi izjavljajo, da bi Mussolini pristal na tako fronto šele tedaj, če bi boljševiška nevarnost v sredozemskih državah zelo nevarna v sredozemski državah zelo

Rim, 29. avgusta. A.A. Danes je prišel v Benetke nemški propagandni minister dr. Göbbels, ki se bo sestal z italijanskim ministrom za propagando Alfierjem.

Francosko-poljsko sodelovanje

Velik vojaški pomen obiska generala Rydz Smiglyja v Parizu

Varšava, 29. avgusta. A.A. Svoči ob 17. je odpotoval inspektor poljske vojske general Rydz Smigly v Pariz. Generala spremljata načelnik poljskega generalnega štaba general Stahiewicz in polkovnik Serecki ter dva adjutanta.

Listi obširno komentirajo potovanje generala Rydz Smiglyja v Pariz in pravijo, da gre za odgovor na nedavni obisk generala Gamelina v Varšavi. »Poljska zbrojna« piše med drugim, da ni mogoče omalovaževati pomena direktnih stikov med šefi dveh zaveznških vojsk. List poudarja tradicionalne, lepe in junaške bratske zveze med Poljsko in Francijo. Šefi zaveznških vojsk se bodo tudi topot razgovarjali v enako prijateljskem in iskrenem duhu, ki vlada sicer v odnosih med Poljsko in Francijo. Poudariti je treba tudi to, da so s francoske strani pogosto motrili postopanje Poljske z nerazumevanjem, čeprav je bilo v skladu z življenjskimi interesi Poljske.

»Kurier Poranny« opozarja na naglico, s katero se razvijajo zadnji dogodki v Evropi, in na ogromno oboroževanje nekaterih držav, ki utegne povzročiti spopade. List opozarja zlasti na dogodek v Španiji in na rusko oboroževanje ter sklepa, da je v takš

nih okoliščinah sodelovanje med Poljsko in Francijo dragoceno. To zavezništvo je eno najboljših jamcev za ravnotežje in mir v Evropi, ker bodo zastopniki obeh zaveznških vojsk v svojih razgovorih proučili možnost skupne obrambe svojih držav.

»Kurier Poljski«, glasilu poljskih industrijev, podčrtava vojaški značaj tega obiska in je zadovoljen, ker se bo nudila prilika voditeljem zaveznških vojsk, da s svojimi razgovori izpopolnijo, kar je izven politike. »Ekspres Poranny« poudarja, da je zavezniška pogodba iz leta 1921 delo pokojnega maršala Pilsudskega.

Modernizacija poljske vojske

Varšava, 29. avgusta. d. »Kuryer Codzienny«, ki ima dobre zveze z vlado, je zvedel iz merodajnih krogov, da se vlada resno bavi z mislijo modernizacije poljske vojske. Predvsem namerava uvesti enkratno oddajo premoženja za oborožitev, ki bi prinesla približno 100 milijonov zlotov. To vest so pomatnili vsi listi, tudi opozicijski, ter splošno pozdravljajo uvedbo takega davka.

Aretacije v Rusiji se nadaljujejo

Veliko vznemirjenje v ruski komunistični stranki

Moskva, 29. avgusta. A.A. Aretacije se nadaljujejo posebno v armadi in med člani komunistične stranke. Oblasti se opirajo na izjave, ki sta jih v procesu podala Zinovjev in Kamenjev. Vesti iz dobrega vira pravijo, da so konfinirani v svojih stanovanjih Rikov, Radek in Buharin in da jih strogo nadzirajo. Aretirani je tudi bivši ravnatelj višje vojne šole general Čapalnikov. Zaprelo se tudi prva in druga žena Sokolnikova in žena Sreberjakova. Zaradi teh aretacij je nastalo precejšnje vznemirjenje v komunistični stranki.

Trocki

bi rad prišel v Ameriko

Oslo, 29. avgusta. A.A. O zadevi Leva Trockega je oddelek za potne liste poslal pravosodnemu ministrstvu svoje mnenje, da se ni ravnal po pogojih, pod katerimi se mu je svojčas dovolilo bivanje na Norve-

škem, temveč je ravno nasprotno razvil veliko politično delovanje. Njegovo politično delovanje se je posebno kazalo v časopisnih člankih, v katerih je priporočal propagiranje boljševiško-revolucionarnega gibanja na Francoskem z namenom, da se tam ustanovi sovjetska republika.

Norveška vlada še ni sklenila preklatic dovoljenja, ki ga je dala Trockemu za bivanje na Norveškem od 18. decembra t. l. in še ni pozvala Trockega, naj zapusti državo, zaradi česar jo desničarski listi ostro napadajo.

Washington, 29. avgusta. A.A. Trockijevi prijatelji v Ameriki so se obrnili na zunanega ministra s prošnjo, naj dovoli Trockemu, da bi se naselil v Ameriki, če bi moral zapustiti Norveško. Zunanji minister je odgovoril, da Trockemu ne more dovoliti, da bi prišel v Ameriko, kakor tega tudi ni dovolil angleškemu komunističnemu poslancu.

Schachtova misija

Pariz, 29. avgusta. A.A. O vsebini razgovorov, ki jih je imel dr. Schacht v Parizu, trdijo da dr. Schacht ni vodil nobenih pogajanj, čeprav pišejo nekateri tuji listi drugače. Šlo je samo za razgovore, ki so prekinili petletni odmor v francoskonemških razgovorih. Iz izjav poučenih krogov sledi, da se je med sedanjimi razgovori pojavila želja, naj bi se podobni razgovori, ki niso naperjeni proti nikomur, nadaljevali. Časopisne vesti, da se je dr. Schacht v Parizu pogajal o francoskonemških trgovinskih stikih, niso resnične.

Borzna poročila.

Curih, 29. avgusta. Beograd 7, Pariz 20.20, London 15.43, New York 306.75, Bruselj 51.80, Milan 24.15, Amsterdam 208.250, Berlin 123.3250, Dunaj 57, Praga 12.08, Varšava 57.70, Bukarešta 2.80.

Od 1. — 13. septembra

LJUBLJANSKI VELESEJEM

50% popust na železnici, parobrodih, avijonih. Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za Din 2.—

Vodilna razstava »ZA NAŠ LES«.

ZIVALSKI VET. DIVJAD V PARKU.

VELIKA VETNARSKA RAZSTAVA.

Industrija, obrt, trgovina. Domače preproge. Perutnina, kunc, golobi. Ribe itd.

Tekmovanje harmonikarjev 13. sep.

KRASNO ZABAVIŠČE.

VELIKOMESTNI VARIETE.

popoldne in zvečer. Vabimo Vas.

Konferenca tujih diplomatov v Madridu

Večina diplomatov proti odpotovanju iz Madrida

MADRID, 29. avgusta. w. Diplomatski zbor v Madridu, v kolikor se še nahaja v glavnem mestu, je imel včeraj danes novo posvetovanje o položaju, zlasti o možnosti, da bi vsi diplomati skupno zapustili špansko glavno mesto. Večina diplomatov je bila mnenja, da sedaj ne obstaja potreba, da bi zapustili Madrid. Zlasti je bil proti temu predlogu argentinski opravnik poslov.

Odbit napad na Irun

Madrid, 29. avgusta. A.A. Vojno ministrstvo objavlja: Na severni fronti so naše čete odbile upornike, ki so pustili na Irunu nad 200 mrtvih. Na bojišču pri Irunu je prišlo večkrat do bitke na nož. Uporniki so na bojišču pustili 30 mrtvih in 120 ranjenih. Na aragonskem bojišču so prostovoljci zavzeli nekaj vasi in se pripravljajo na odločilen napad.

Notranje ministrstvo objavlja, da je bila pobita uporniška kolona, ki je korakala na pomoč Ovieđu.

Letalski napad na Madrid

Toulouse, 29. avgusta. A.A. Potniki, ki so se vrnili iz Španije priporočajo podrobno o bombardiranju Madrida. Uporniška letala so včeraj jutraj vrgla več bomb na letališče v Getafe in Quatros Vientos, napravila pa so neznatno škodo. Ubit je bil neki narednik in štirje vojaki. Nato se je neko uporniško letalo spustilo na 200 metrov nad zemljo in vrglo na stab vladnih čet ostaneke svojih bomb. Istočasno je letalo vrglo več tisoč letakov, v katerih poziva milicijske ljudske fronte, naj odlože orožje, ker so uporniki zavzeli vso Španijo razen Barcelone, Madrida in Valencije.

Bombardiranje vladne križarke

La Coruna, 29. avgusta. A.A. Tukajšnja radiopostaja je objavila vest, da so uporniška letala bombardirala vladno križarko »Miguel Cervantes«, ki jo je zadelo več bomb.

Poraz vladnih čet pri Toledu

Sevilla, 29. avgusta. A.A. General Quiapo de Llano je izjavil po radiu, da se uporniki, ki operirajo v okolici Toleda, popolnoma

Dr. Milan Duhar:

Naš les najprej za nas

Zastoj lesne trgovine je udaril pol milijona Slovencev

Ljubljana, 29. avgusta. Če govorimo o krizi, mislimo predvsem na obupno stanje našega kmeta. V mnogem upravičeno, vendar pa pri tem ne smemo prezreti posledic krize v drugih panogah našega gospodarstva, ki jo prenašajo najbolj prav tako težko. Za Slovenijo pa je kriza našega kmeta skoraj letovetna s krizo našega lesa. Res je, da je kmet prodajal živino in nekaj pridelkov, ter tudi precej sadja, vendar mu je na največ donosaj njegov gozd. V njem je imel kmet trajno jamstvo za obstanek v primeru tudi najhujše nesreče in gozd mu je bil prihodnjak, da je lažje kril letne izdatke, plačeval davke in naposled šel spet v gozd, ko je bilo treba hčeram in sinovom šteti doto. Pa tudi iz drugih gozdov je kmet vozil les in vozilki so z vožnjo prav dobro služili, da je bilo denarja na pretek. Vendar smo pa pri vsem tem tudi mnogo grešili. Vses les smo pripravljali samo za izvoz in hoteli, da ga čim prej spravimo v denar. Nikdo pa ni mislil na to, kako bi ga lahko predelovali in porabili doma. Z največjo naglico smo pehali surov les in kvečjemu polizdelke čez mejo in brez očitane vesti mirno kupovali iz svojega lesa izdelane predmete spet nazaj! Kakor v zunanji trgovini politiki sloj kmeti na višku, tako so se delale posebno pri smisni stroki prav kardinalne pogrčke. Vse države so že uvedle potrebne ukrepe, da pomagajo pri izvozu svojega mehkega lesa. Uvedle so kontrolo izvoza, Čehoslovaška, Poljska in Rumunija pa plačujejo izvoznikom celo premije do 25%. Pri nas se ujavljajo kliringi, ki ne funkcionirajo, devize se plačujejo do 14% nižje pod faktično notacijo in ne dovoljujejo se kompenzacijske kupčije za sirovine. Zato je kalkulacija napram inozemskim konkurenčnim iluzorna. Po sankcijah proti Italiji in po vsem, kar je za njimi prišlo, pa je položaj našega lesnega tržišča celo katastrofalen.

Sicer pa moramo pibiti, da večina naših lesnih trgovcev sploh ne more zmagovati nalog, ki jih nalaga eksportna trgovina, ter je zato naša lesna trgovina komercialno in tehnično desorganizirana ter kapitalno šibka. Nad 1000 izvoznikov izvažal les iz Slovenije. Morda bi prisodil 10 odstotkov vseh teh potrebno materialno in strokovno kvalifikacijo za eksportno trgovino, veliki večini pa niti potrebne večje splošne veščine. Taki ljudje so na milost in nemilost izročeni inozemskim agentom, a škodo trpi tisti, ki les prodaja, torej seveda predvsem naš kmet. Če bi večina teh izvoznikov porabila svoj trud in energijo, da zvišajo uporabo lesa doma za razne namene in predelavo ter se zanimali za domači trg in bi tu prodajali, bi lahko velik del svoje lesne produkcije porabili doma, v inozemstvu pa bi lažje našli novih tržišč, ker bi bila omogočena večja koncentracija enotnega lesa in podana možnost izvoza velikih enotnih kvantitet.

Toda danes je tako, da si moramo pomagati sami in na drug način. Naši sosede so se oddali s kitajskim zidom ter zvišali ne glede na obstoječe trgovinske pogodbe uvozne carine in znižali kontingente ter kliringe. Edino Jugoslavija pušča še vrata na stečaj odprta in je še edina pobornica svobodne trgovine ter nasprotnica autarkije. Res, bogata je naša država, da navzlic vsemu temu vendarle še živi.

Po posledice katastrofalnega položaja našega lesnega izvoza bomo najbolj razumeli, če si predložimo, da je v Sloveniji 140.000 gozdnih posestev, če štejeemo na vsako posestvo samo tri rodbinske člane, dobimo na nas ogromno število 420.000 oseb, k njim pa moramo pristeti še najmanj 80.000 ljudi, ki so delali v gozdovih in na šagah, vozili les in imeli sploh zaslužek od lesne trgovine. Zastoj lesne trgovine je torej udaril pol milijona Slovencev, kar je menda dovolj, za naš narod. Naj samo še navedemo, da znaša letna produkcija lesa 700.000 m³ in da smo dobivali v dobrih letih za 250 milijonov deviz na leto, sedaj pa komaj še za 90 milijonov. Izpadel je pač očitno dovolj in kako sedaj iz zagate?

Brez energičnih rešitev države in njene vsestranske pomoči rešitev ni mogoče. Eksportna trgovina naj ostane v rokah izkušenih strokovnjakov, vsi drugi pa naj stremijo za tem, da dvignejo domači konzum lesa in z vsemi močmi ter podjetnostjo stremijo za čim največjo predelavo lesa doma. Za predelavo lesa ni treba nedosegljivo velik kapital, saj vendar tudi naši obrtniki in kmetje lahko sodelujejo z uspehom in pridom. Reven narod smo in brez bogastva, da nam bo tudi to mnogo zalego. V prvi vrsti pa mora dati država novih pobud za predelavo in uporabo lesa doma. Eksportno trgovino je treba zaščititi in tudi podpreti, seveda pa tudi čim bolj razbremeniti. Le tako bomo lahko prodali v inozemstvu ostanek lesa, kolikor ga pri najboljši volji ne bomo mogli porabiti doma.

Na to in sto načinov lahko les predelamo doma, v okviru avtarkne gospodarske politike pa tudi moramo mnogo lesa porabiti doma mesto uvoženih inozemskih izdelkov iz drugega materiala. Preširoko bi razpredel s peresom vse velike možnosti porabe lesa od gradnje lesenih hiš in tlakovanja cest z lesom do uporabe lesa za pogonsko sredstvo za generatorje. Kdaj bi jih najzapriskali in kdaj izpraskali to naštevane ter opisovane? — Vsa s skromnimi sredstvi in v ožkih mejah vsestranskih prireditev bo vse to skušal nazorno prikazati jesenski Ljubljanski vselejem. Prireditelji bodo zadovoljni, če se jim ta namera posreči.

Kakor v vsem našem gospodarstvu, je tudi v lesni stroki nujno potrebna remedura dosedanje gospodarske politike, njene organizacije oziroma desorganizacije in uvedba dela po načrtu s širokim pogledom na gospodarske prilike novega časa. Časi so prenesli za mečkanje, naši ljudje premajhni, da bi pojmlili sodobnost in zahteve današnjega dne. Pohlep po naglih zaslužkih se mora umakniti razsodnemu stremljenju po trajnih virih dohodkov. Ne smemo prezreti, da živimo v času težkih perturbacij, da nas pretresa svetovni preobrat v gospodarstvu in da smo priči revolucije v tehničnem in duhovnem svetu, ki zahteva tudi od našega gospodarstva, da se prilagodi izpremenjeni situaciji. Svojo strukturo in negativni stremjenja mora popraviti in prilagoditi tako, da bo imelo gospodarstvo v novi fazi čimveč izglede za uspešno delo. Sredstva in mere moramo najti za nov zagon in razmah s prilagoditvijo gospodarske organizacije tehničnim in psihološkim razmeram sodobnosti. Dovolj je bilo krpanja polnih 18 let, v bodoče delajmo smoteno po načrtu!

Kolkom in cementnim kamnom pod Klekcu, ki je kakor nalašč pripravljen za strelišče, ker je od vseh strani naravno zavarovan. Jeseni bo padla odločitev, da-li bo strelišče iz Dobruše tja premešeno.

— Škod ruderjev. V ponedeljek dopoldne ob 9. uri bo v tiskalnem delavskem domu zopet shod ruderjev. Poročali bodo zastopniki delavstva o rezultatih pogajanj za sklenitev nove kolektivne pogodbe v Ljubljani.

— Tombola trških gostilnic. Kakor vsa-

ko leto, tako vlada tudi letos za tombolo gasilice čete Trbovlje-trg veliko zanimanja. Tombola trških gostilnic je bila namreč vedno bogata na dobitkih in radi krize se letos dobitke še posebno pomnožili, ker je tudi več srečateljskih kakor druga leta, kar se je zlasti pri nedavnih tombolah v Kleku in Hrastniku opazilo. — Dobitki so razstavljeni pri tajniku čete g. Klečevniku, kjer je pravi naval gledalcev dobitkov in kupcev srečk.

Zakaj ni prišlo do pogajanj

Delodajalci zahtevajo, da mora stavkujoče tekstilno delavstvo zapustiti tovarne

Ljubljana, 29. avgusta. Včeraj dopoldne bi se morala začeti pogajanja med delodajalci in delavstvom tekstilne industrije. Ob 10. dopoldne so se zbrali v zborniški dvorani na magistratu zastopniki delodajalcev in delavcev. Posebno število so bili zastopniki delavci, ker so bili navzoči razen zastopnikov Centralnega tarifnega odbora tudi obratni zaupniki iz vseh tekstilnih tovarn v banovini. Zastopniki so bila tudi vsa tekstilna podjetja, Zvezo industrijev je za zastopal dr. Golia.

Obravnava je otvoril ban dr. Natačec, ki je v svojem govoru apeliral na delodajalce, naj bi pokazali razumevanje za delavske zahteve. Zahvalil se mu je v imenu Delavske zbornice tajnik Uratnik, za industrije pa Kavčič. Uratnik je podal nasvet, kako bi se naj pogajanja vodila v tehničnem pogledu ter da bi naj obravnava najprej le splošni del kolektivne pogodbe in bi šele nazadnje prešli na mezdna vprašanja, ki bi jih obravnavali po strokah. Nato je podal izjavo dr. Golia v imenu industrijev. Med drugim je dejal:

Na prvi anketi 14. avgusta je zastopnik delavstva ugotovil, da tekstilni delodajalci v naši banovini nimajo organizacije, ki bi bila po zakonu upravičena skleniti kolektivno pogodbo in da torej ni za podpis pogodbe na delodajalski strani kontrahenta, dočim je delavstvo strnjeno organizirano v Centralnem tarifnem odboru, ki je njegov vrhovni forum za sklepanje kolektivnih pogodb. Medtem se je pa ustanovila Zveza delodajalcev tekstilne stroke za dravsko banovino, ki je upravičena skleniti v imenu svojih članov dogovore z delavstvom. V bodoče bo ta organizacija vodila vse razprave in sklepanje dogovorov in se posamezna tekstilna podjetja ne bodo spuščala v pogajanja. Hkrati ugotavljamo, da so dogodki v Kranju pokazali, da na delojemalski strani

ni kontrahenta za sklenitev kolektivne pogodbe, ker delavstvo ni priznalo sporazuma sklenjenega 21. t. m. Zato Centralni tarifni odbor praktično ne more skleniti dogovorov za ureditev službenega razmerja tekstilnega delavstva in za poravnavo sporov. Delodajalci z obžalovanjem ugotavljajo, da je razprava sklicana v času, ko so tovarne na Gorenjskem v nezakonitem stanju.

Po tej izjavi je izjavil predsednik Centralnega tarifnega odbora Jakomin, da je ta odbor upravičen skleniti pogodbe v imenu delavstva kljub sporu s podjetji na Gorenjskem, v imenu DZ pa je govoril Uratnik. Delodajalci so se potem nekaj časa posvetovali, kakšno stališče naj zavzemajo glede pogajanj, nakar so podali sledečo izjavo: Delodajalska delegacija je podala podrobno argumentirano izjavo, katere bistvo je, da se delodajalci ne morejo začeti pogajati, dokler ne bo vzpostavljeno v tovarnah zakonito stanje. Od tega svojega stališča ne morejo odstopiti. V sedanjem položaju bi bila vsaka imenjava misli brezpomembna. Izjavljamo pa, da smo takoj pripravljeni se pogajati, čim bo ugodeno naši v veljavni zakonih osnovani zahtevi po vzpostavitvi zakonitega stanja. Prosimo predsednika, da sporoči banu našo izjavo in prošnjo, da ukrene vse potrebno, da se ugodni naši upravičeni zahtevi ter s tem ustvari pogoji za poravnavo spora z delavstvom.

Zastopniki delavstva so odšli potem k banu. Kmalu potem je bil sklican sestanek obeh strani in na njem so izvolili odbor, in sicer zastopa v njem Zveza industrijev dr. Golia. Delavsko zbornico pa Uratnik. Njegova naloga je, da do ponedeljka zbere vse potrebno gradivo za pogajanja. Delodajalci vztrajajo pri zahtevi, da delavstvo na Gorenjskem zapusti tovarne.

Kar po abesinsko

Jozica, 30. avgusta. Pri nas smo ljudje precej mirni. Je sicer tudi v naših bližnjah nekaj uporniške krvi, vendar nečemo biti uporniki, niti taki z rdečo, niti taki z bele fronte. Vendar so v naših lepih vrtovih prave abesinske, ali bolje rečeno, prave španske razmere. Vseh štiri poveljatelji ne upamo. Ali par jih je naštetih: Naša, za okusen okras domače pošte pasajo vedno vneto poštna upravnica je nasadila lepo gredo Darvinovih lup. Le po so poznale, da smo jih bili vsi vesel. Tupe so za naše razmere redke, nobile cvetice. In nekega je zamislilo, pa jih je, še zelene, prasadil na skrivnostni vrt in tako skvaril enotnost grede bolj, nego to zna jo voluharji. Kar je še razveljavilo, je tudi nekdo porezal. Sram nas je, da kdo zato, da dobi par dinarjev za ukradene cvetice, povzroči, da naš kraj ne more biti lep. Še večja gorostanost pa se je pripetila g. župniku. — Abesinščina so tam na njegovem vrtu napadli sadno dravje z res generalšabsko taktiko. Najprej so na prelkan način ubili psa čuvaja. Par dni nato pa so izrabili tudi noč in nasokčili sadovnjak ter vandal-sko opustošili lepe jablane. To zločinstvo bo treba korenito izbrebiti, sicer je vsak poskus moderne sadjarje že v naprej onemogočen.

Kljub temu pa upamo, da bo le šlo. Kulturne organizacije, šola, zlasti pa marljiva podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva, bodo v bližnji bodočnosti gotovo izkoristile ta nelep pojav. Vedno večje je namreč pri nas število članov SVD in vedno delavnejše so. Jutri, 31. pripravijo v šoli na Ježici izvrstno vrtnarsko razstavo, ki bo brezplačno dostopna ves dan od 7. do 19. ure. Prikazano bo krasno sadje špaltar, na sadov iz št. Vida, krasne dalije, legonije in še mnogo drugega. Svečana otvoritev bo ob 10. Kakor lani, bo gotovo tudi letos dan razstave dan praznika na Ježici, ko bo vse, kar ljubi lepe vrtove in sadovnjake, ogledalo zanimivo vrtnarsko razstavo.

Iz Novega mesta

— Razporedi davčne uprave, so interesom na vpogled pri pristojnih občinah, do konca tega meseca. Davčna komisija pa prične zasesti 1. septembra. Zasedanja ki bo trajalo do 19. septembra, se lahko udeležijo vsak interesent oz. davkoplačevalec, ali pa po njem pooblaščen oseba.

— Opozorilo cestno kazalo je nujno potrebno na križišču Ljubljanske ceste pri Beletovi hiši. Vsak avtomobilist, ki privozi od Zagreba in ne pozna prave smeri, predvsem tujec, zavoji naravnost proti Kapiteljskemu hribu, kjer mora na svoje čudo prevzeti velik klanec, ki bi v nasprotnem primeru odpadel. Sprito tega želimo, da se kazalo čim prej namesti na vidnem kraju križišča.

— Napad na užitkarja. Ko se je pred dnevi vračal iz Prečne domov v Dol. Stražo Renski Vincenc, ga je pri Seidlovu pristavi napadel neznanec. Zabolal ga je špektrac z nožem v levo roko. Napadeni, ki ima rane od zapetja do ramena, se zdravi v bolnici.

— Sportni dan. V nedeljo 30. t. m. priredi SK. Kandija svoj prvi sportni dan, s sledečim sporedom: Ob 10. uri dopoldne bo košarska dirka na 32 km, start na trgu Kr. Petra, cilj pri Kasteljevi hiši v Kandiji, ob 11. uri tekma čolnarstva na Krki. Popoldne ob 15. uri lahke atletike: skok v višino, skok v daljino, tek na 100 in 1.500 m, ob 15. uri košarska polzeva dirka na igrišču. Ob 16. uri nogometna tekma. Zmagovalci košarske dirke dobijo primerna darila. Sodeluje SK Litija, SK Elan in društvo Kmečkih fantov in deklet.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sobota 29. avgusta katoličani Ob-glav. Janes Kr.

Jutri: Nedelja, 30. avgusta katoličani Ro-za L.

DANASNIJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Zaprto
KINO IDEAL: Bil in Bul
KINO UNION: Hrepenim za Teboj
KINO SLOGA: Zaprto do 1. septembra.
KINO SSKA: Manhattan melodrama
KINO MOSTE: Vihar nad Afriko

JUTRIŠNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Zaprto
KINO IDEAL: Bil in Bul
KINO UNION: Hrepenim za Teboj
KINO SLOGA: Zaprto do 1. septembra.
KINO SSKA: Manhattan melodrama
KINO MOSTE: Vihar nad Afriko
Ob 11.15 otvoritev razstave g. Franceta Kralja v Jakopičevem paviljonu.

DEŽURNE LEKARNE

Danes in jutri: Sušnik, Marijin trg 5. Ku-ralt, Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded, Cesta 29. oktobra 31.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM

v Šiški, telefon 33-87

Clark Gable, William Povell,
Myrna Loy
v filmu krasne vsebine

Manhattan
melodrama

PREDSTAVE v soboto ob 12.9. uri,
v nedeljo ob 5., 7. in 9.

Od 31. 8. do inkl. 7. 9. je kino vsled sokolskih slavnosti zaprto.

Iz Kamnika

— Lepo plačilo za trud. Kolo jugoslovanskih sester v Kamniku izpolnjuje nedvomno zelo lepo svojo nalogo. Koliko je društvo in vseh otrok, katere je društvo ob raznih prireditvah obdelovalo in bveževali bi morali biti agileni članicam kola za njihovo nesrečico delo. Toda kaj hočemo, neha-ležnost je plačilo sveta in ta izrek smo Kamničani zadnje dni debelo podčrtali. Agilne Kolašice so priredile v prostorih osnovne šole razstavo kaktjev, katere čisti do-bitke je bil določen za dobrodelne namene. Razstava je trajala od 21. do 26. t. m. in preiskavati je bilo precejšnje obiske, vsaj od strani takozvane inteligence. Toda vse je odpuvedovalo. Razstavo je posetilo samo kakih 20 oseb in še med temi obiskovalci, so prišli nekateri ki so smatrali, da so plačali vstopnino zato, da razstavo izpogajo, ne pa ogledajo, saj so na mnogih krašnih eksponiranih manjkali skoraj vse mladice. To je pač lep primer, kako znamo biti bva-lezni društva, ki dela za blagor svojega bližnjega.

— Moderna trgovina. V današnjih težkih časih si mora človek pač pomagati, kakor ve in zna. Nekateri znajo to storiti pos-te-nim potom, drugi pa obratno. Tudi Pirc France iz Tunjice pri Kamniku si je omislil svojevrstno trgovino. Pri raznih posetnikih je kradel oči od voz in jih prodajal ko-vačem v bližnji in daljni okolici. Nekaj ča-sa mu je ta trgovina donosala precej lepe dohodke. Toda kaj kmalu so prefriganca prišli orožniki, vsi njegovi grehi so prišli na dan in prejel bo zaslužen plačilo.

— Ne hodi pijan na Stari grad! Pot na Stari grad se vije v strmih serpentinah. Ob poti raste na levo in desno bujno robidov-je. Nekega popoldanskega pijančka je mi-kalo, da bi vrh Starega gradu užival svež višinski zrak. Toda strma in ozka pot je bila preozka za razmah, katerega je zahte-vala od njega količina zavžetega alkohola. Prekopnil se je preko robu poti, zdrkn-il skoni robidovje čez strmo skalo ter ob-ležal ves okrvavljen na mehki trati, kjer je sladko zaspal. Našla sta ga dva prijate-lja, ki sta ga odpeljala k zdravniku, da mu zaišje rane. Očdan je bil v domačo osterbo. Pri tej nesreči, ki ni imela bližnjih posledic, se nam nehotе vsiljuje misel, da možakar ni bil tako pijan da bi kar tako omahnil preko poti. Ampak, da se je pijanosti pri-družil še zastrupljenje od silnega smrada po katranu, s katerim nam je mestna ob-čina postregla v četrtek na cesti, ki vodi ob mestnem kopališču in poti na Stari grad.

— Proslava na Kamniškem sedlu. Proslava Štiritnice otvoritve Kamniške koče bi se morala vršiti že v nedeljo, pa je bila zaradi tehničnih zaprek preložena na jutri. Pričakuje se velika udeležba turistov, ki radi hodijo na našo lepo planinsko poste-janko. Na predvečer bo svečana iluminaci-ja Kamniškega sedla z bengaličnim ognjem. Proslave se bo udeležilo tudi nekoliko usta-noviteljev, ki so pred 30 leti žrtvovali mno-go truda za otvoritev te lepe planinske ko-če.

Iz Kranja

— Avto v ognju. V sredo dopoldne se je šofer Avgust Buh s Primkovega, ki je uslužben pri gradbeni sekciji sreskega na-čelstva, oddal s tovornim avtomobilom na državno cesto proti Ljubljani, da bi vozil gramoz. V bližnji Labor se mu je pa avto nenadoma vžgal ter je ogenj tako hitro ob-šel ves prednji del karoserije, da je Buh komaj še utegnil skočiti iz gorke kabine. S seboj je imel v tanku tudi precej ben-cina, ker je bil namenjen na delo. Zgorala je vsa karoserija na prosluim delu avto-mobila, pokvarjen je motor, dočim je sa-sija z gumami vred ostala nepoškodovana. Avto so takoj odpeljali v garažo na Prim-kevo.

— Naberi se se letos po vsem kranjskem arzu izvršili v največjem redu in miru. Fantje naborniki so se vedli povsem do-stojno in skoro ni bilo tuči, da so v mestu. Vrhših je bilo ob takih dneh mnogo bolj pri-tilni in večkrat so bili razgrajati celo za-prti.

Kupujte domače blago!

Sokolsko

Sokolski izlet

v Koprivnik pri Kočevju

Vsa bratska društva in čete, ki se udele-že sokolskega izleta jutri v Koprivnik pri Kočevju, ponovno opozarjamo, da je izlet predvsem propagandnega značaja, zato naj se vse članstvo udeleži izleta v kroju in s praporci. Ljubljanska društva, ki se udeleže izleta naj bodo točno ob 5.45 zbrana pred Narodnim domom, kjer bodo čakali avto-mobili ter bo odhod točno ob 6. Članstvo Sokolskega društva Ljubljana—Vič naj se pripelje s svojim avtomobilom pred Narodni dom najkasneje ob 6. Ker se ustavimo na poti v Koprivnik tudi v Ribnici, prosi-vse udeležence, naj poneso seboj sveže cvetje, ki ga bomo položili pred spomenik Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ribnici pred Sokolskim domom. V Koprivnik prispemo okrog 10. dopoldne, nakar bodo skušnje za popoldanski nastop, ki se jih morajo udeležiti vsi telovadečki oddelki.

Prehrana v Koprivniku bo skupna, orga-nizirala jo je domača sokolska četa. Pri popoldanski javni telovadbi se bodo izva-ľale proste vaje za pokrajinski zlet v Su-botici in vaje na orodju. Vodstvo izleta pričakuje od vseh udeležencev, da se v polni meri zavedajo važnosti izleta v kraj, kjer se mora sokolska četa boriti za svoj obstanek, zato naj bo udeleženec čim več telovadevec in telovadki in tudi vedenje naj bo sokolsko. Na ev. napade nasprotni-kov bomo odgovorili povsem mirno in do-stojno, kakor se to sokolski organizaciji spodobi. Izlet v Koprivnik naj bo mogočna sokolska manifestacija, ki naj da sokolski četi novih pobud za vztrajno in poštvo-valno sokolsko delovanje. Pokažimo jutri, da nas vse navdaja pravi sokolski duh in dajmo sokolski četi vso moralno podporo. Jutri vsi zavedni Sokoli in Sokolice v Koprivnik in na veselo svidenje. Prav tako pa je vjudno vabljeno občinstvo iz bližnje in daljne okolice, da s svojo udeležbo po-kaže simpatije sokolskemu delu v Kopriv-niku. Zdravol

Pred praznikom

Sokola Ljubljana—Šiška

Ljubljana, 29. avgusta.

Naše drugo najstarejše Sokolsko društvo v Ljubljani marljivo šišenski Sokol bo praz-novno pripravil teden od 1. do 6. septembra pomembno slavo. Društvo bo razvilo svoj novi prapor, ker je prejšnji, ki je bil razvit pred 30 leti še skoraj popolnoma neraben in bo šel v slavno arhiv šišenskega Sokola. Novemu praporu bosta kumovala sestra Mira Lajovicova in br. Mirko Stepič, obo-

znana požrtvovalna sokolska delavca in mecenata.

Uprava in prednjski zbor sta sklenila, da se bodo v proslavo tega izrednega dogodka v zgodovini šišenskega Sokola vršile pri-hodnji teden vsak dan sokolske prireditve, ki bodo pokazale veliko življenjsko moč marljivega šišenskega Sokola. Kot uvod v slavnostni teden bo v torek 1. septembra v veliki dvorani Sokolskega doma ob 20.30 telovadna akademija s pestrnim in izbranim sporedom, kjer nastopijo vsi telovadni od-dečki. V sredo, 2. septembra bodo ob 16. na letnem telovadišču meddruštvene tekme v odbojki članstva in naraščaja, v četrtek, 3. septembra ob 16. meddruštvene lahkoat-letske tekme članstva in naraščaja. K ob-ma tekama so bratsko vabljena vsa ljub-ljanska in okoliška sokolska društva. Isti večer ob 20.30 pa bo v dvorani sokolskega doma prosvetna akademija z izbranim spo-redom. V petek 4. septembra bo ob 20.30 sokolska baklada po šišenskih ulicah in pod oknica kumici s. Lajovicovi in br. kumu Stepiču. Tudi k bakladi bratsko vabljeno vse sokolsko članstvo Ljubljane in okolice v kolskem kroju. V soboto, 5. septembra se udeleži društvo skupno z ostalimi društv-i baklade v počast rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Zbor ob 20.30 na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivolju. V nedeljo, 6. septembra na kraljev rojstni dan bo ob 6. budnica, ob 7. skušnje vseh oddelkov, ob 11. razvije novega sokolskega prapora, nato sprevod po Šiški, ob 16. javna telovadba, nakar sledi velika narodna veselica. Pri celi proslavi sodeluje godba Sokola I. Tabor. Vse prireditve se bodo vršile ob vsakem vremenu.

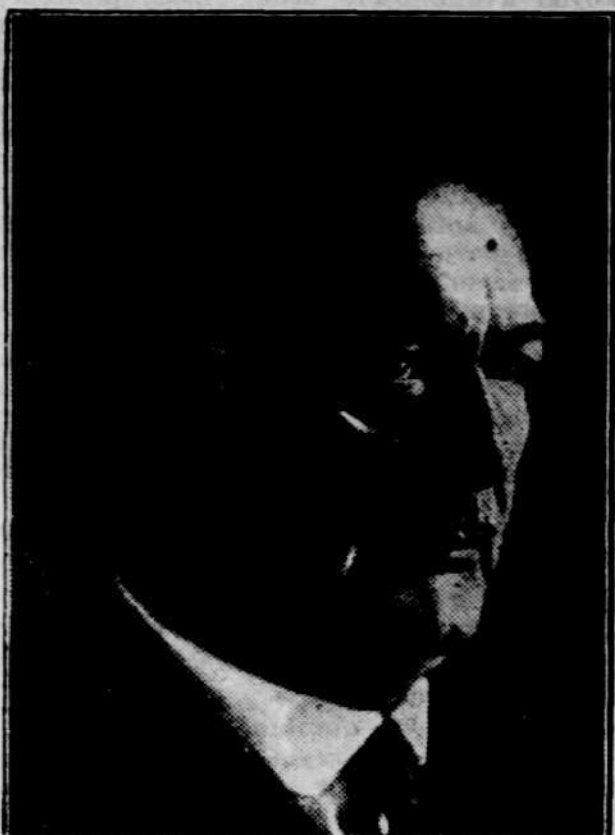
Vse sokolske ednice iz Ljubljane in oko-lice bratsko vabimo, da se našega slavlja udeležijo v kroju in s praporci, sokolstvu naklonjeno občinstvo pa prav tako vjudno vabljeno. Pokažimo v sokolskem tednu s veliko udeležbo, da cenimo požrtvovalno delo šišenskega Sokola za vzgojo sokolske mladine.

Novemu sokolskemu praporu — Zdravol

Iz Trbovelj

— Strelišče na Dobruši, ki ga je pred leti zgradila tukajšnja strelska družina, nameravajo premestiti na kako drugo pri-mernejše mesto. Baje se teren, kjer je zgrajeno strelišče, v zadnjem času premi-ka, kar povzroča stalna popravila, ki za-dajo družini precejšnje skrb. Zato se bavi odbor strelske družine z mislijo, da bi strelišče premestili nekoliko nižje na prostor, kamor bi tudi mladina raje hodi-la se igrati v strelskem sportu. Sedanji pro-stor je res nekoliko preoddaljen od seliš-ča, zato v zadnjem času tudi zanimanje za strelišče pada. — Vodstvo strelske druži-ne bi želelo za novo strelišče prostor med

Generalni ravnatelj Karol Noot 30 let na čelu KID

Jesenice, 29. avgusta. V ponedeljek 31. avgusta bo minilo 30 let, odkar je upravni svet Kranjske ind. družbe imenoval za ravnatelja g. Karla Noota, sedanjega generalnega ravnatelja KID na Jesenicah. Ime tega velikega gospodarstva, ga strokovnjaka je temo povzelo z razvojem naše železarske veleindustrije, ki ji je dal žig svoje markantne osebnosti in globokega znanja.

Generalni ravnatelj Noot ima za seboj tri desetletja težkega in odgovornega dela. V tej burni dobi se je močno spremenil obraz srednje Evrope. Ta čas je prinesel polno velikih gospodarskih preobratov, sprememb in ovir, s katerimi se mora boriti vsako velepodjetje, ki ima svoje poslovne zveze in tržišča v drugih državah in kontinentih.

Osebito po vojni se je struktura našega gospodarstva močno spremenila. Pojavile so se nove zahteve in nove težave, zlasti pri nakupu surovin, prevozu in prodaji blaga. Treba je bilo iskati novih tržišč, spremeniti način proizvodnje, uvesti fabrikacijske izdelke in se prilagoditi novim razmeram, ki so jih prinesle s seboj nove potrebe in čas.

Večina tega ogromnega dela pa je ležala na močnih ramenih g. generalnega ravnatelja Noota, ki ga je radi njegove visoke izobrazbe, impozantne osebnosti, bogatih izkušenj, znanja jezikov, velike avtoritete in organizatorične sposobnosti lahko prištevamo med najpomembnejše veleindustrijske reprezentante v srednji Evropi.

Jubilant je bil rojen 18. julija 1872 v Ruhrortu na Westfalekem, na tleh s staro industrijsko tradicijo. Iz te rodbinske veje je izšel tudi bivši predsednik upravnega sveta KID Hugo von Noot, veleindustriec na Dunaju. Mladi Karol Noot je po dovršenih študijah in vojaški službi nastopil službeno mesto pri nekem velikem podjetju v Londonu, kjer je ostal 4 leta, nakar je nastopil mesto vodje nakupovalnega oddelka pri Union Elektrizität-Gesellschaft v Berlinu. Ob prihiti pariške svetovne razstave leta 1900 se je seznanil s predsednikom Standard Oil Company, ki mu je ponudil mesto ravnatelja največje cinkarne v Amer-

riki, kar je tudi sprejel. S pogostimi potovanji po Ameriki si je g. Noot pridobil bogata izkustva in dober vpogled v ameriške gospodarske razmere. Toda tam ni ostal dolgo. Nezdružno podnebje v državi Kansas mu je nakopalo težko bolezen, ki ga je prisilila, da se je kmalu vrnil v Evropo. Na Dunaju, kjer je bil nekaj časa ravnatelj neke tovarne, je spoznal svoje sopotnike, s katerimi se je poročil 1. avgusta. Med tem pa je nastopil 31. avgusta mesto ravnatelja Kranjske industrijske družbe na Jesenicah.

Takrat je bila KID še razmeroma majhna železarska podjetja. Pod vodstvom novega ravnatelja pa se je začela tovarna na Jesenicah širiti in modernizirati. Širiti se je začela tudi železarna na Javorniku, se vzpostavila z njo zveza z Jesenicami, se napravili veliki plavaji in valjarne v Škedenju pri Trstu in med vojno elektrodrna tovarna na Blejski Dobravi. Naprave so se stalno izpopolnjevale, nabavili najnovejši stroji in dvigala, izdelki zboljševali, dosegli sloves ter si otvorili pot na svetovni trg, predvsem v Indijo, Kitajsko, Japonsko in Južno Ameriko. KID je s tem postala važna čimlinka v svetovni trgovini. V Trstu je izdelala oskrbovalna razna paroplovne družbe s transporti. Ladje, natovaljene s kurov in sirovinami za KID in njenimi izdelki, so plule po vseh oceanih in kazalo je, da ne bo nočnih zaprek za še lepši razvoj.

Toda prišla je svetovna vojna, ki je močno zavrla njen polst. Tudi generalni ravnatelj je moral na vojno, ki se je končala s porazom centralnih držav. Razpad stare Avstrije je postavil KID, ki je imela tovarno v treh državah, pred težak problem. Temu so se pridružile še druge težave, predvsem vraščanje dobav surovin, valovanje vrednosti valut, uvedba novih carinskih meja in tarif, težave s prevozom blaga, iskanjem novih tržišč itd. Toda generalni ravnatelj ni klonil. Z železno voljo in dolednostjo se je lotil težkih problemov in šlo je. Dal je industriji nove temelje in pramosilov, ki so ji zavirale pot. Po nekaj letih hude krize je nastopila pri podjetju doba ugodne gospodarske konjunkturo.

Ko je leta 1929 prešla večina delnic KID v roko veleindustrija g. Weelna, je sledila doba izpopolnitve in modernizacije obratov in pospešenega dela. Četudi sedaj nebo še ni brez oblak, smo trdno prepričani, da bo naši industriji z izkušenim generalnim ravnateljem na čelu uspelo obdržati sedanji razvoj in še dvigniti njen polet.

Poleg drugih vrčin, ki odklikujejo generalnega ravnatelja Noota, moramo predvsem omeniti njegove odnose napram nameščencem in delavcem, katerim je bil vedno vzor točnosti in rda in obenem dober in pravičen šef. V najtežjih vprašanjih in odločitvah ni šel rad do ekrajnosti. Pri pogajanjih s predstavniki nameščencev in delavcev je vedno našel tako rečite, ki je bila sprejemljiva za obe stranki.

Tudi v široki javnosti uživa g. Noot mnogo simpatij in priznanja. Vedno je rad podpiral razna dobrodelna, kulturna, nacionalna, sportna in turistična društva. Če le mora, poseba še danes privede teh društev, kjer je vedno dobrodošel, cenjen in spoštovan.

Ob njegovem poklicnem jubileju mu poleg številnih gospodarstvenikov, prijateljev, nameščencev in delavcev čestitamo tudi mi z iskreno željo, da bi ga usoda ohranila na čelu jeseniške industrije še dolgo vrsto let, da bi jesen in zimo svojega plodnega življenja preživel zdrav in trden, kakor hrast na poljani.

bilo 13.628 trgovskih in obrtnih vajencev, zdaj jih je pa samo 7.547. Število vajencev se pa ni zmanjšalo v vsaj državi, temveč se je v celoti celo nekoliko dvignilo, kar si razlagajo nekateri socialni delavci s tem, da so si obrtniki v letih krize pomagali s vajenci kot s ceno delovnih lio ter so na ta račun izpuščali izužene delavce. Ta primer nam dobro kaže, da je treba vedno opreznost delati zaključke na podlagi statističnih izsledkov. V naši državi je nad 142 tisoč obrtnih vajencev, vajencev pa od 50 do 60 tisoč, kar gotovo ni mnogo. Če bi se obrtna podjetja dobro razvijala, odnočno, če bi imela bodočnost, moramo reči, da je število vajencev mnogo prenizko. Prenizko je pa glede na to, da obrt mora imeti naraščaj kakor vse gospodarske panoge — in v vseh drugih panogah je naraščaj mnogo številnejši, videli smo slasti, da je mnogo previsok za uradništvo in svobodne poklice, — prenizko je tudi zato, ker se iz njega rekrutirajo kvalificirani delavci za industrijo.

Številke in življenje nam torej dokazujejo, da bo prej ali slej premalo naraščaja za našo obrt in industrijo ter da je v teh gospodarskih panogah odrešenje za našo mladino. Toda dokazujejo nam tudi, da bi morali pri nas mnogo bolj pospeševati industrijo in obrt. Morali bi se tudi otresti predsodkov, da mora imeti vsak akademsko izobrazbo, kdor hoče kaj veljati; naši meščani mislijo še vedno, da je vsak poklic, ki ni »moščanski« stramoten in da je ročno delo sramotno. Prej ali slej se pa bodo morali prepričati, da se dandanes lažje pribori do kruha oni, ki zna delati tudi z rokami in ne le »z glavom«. Ni sramotno, če si vešč rokodelstva ali če opravlja ročno delo, pač pa je žalostno, če se ne moreš lotiti nobenega dela in stradaš, čeprav si se tretjino svojega življenja šolal. Tudi gospodarske panoge potrebujejo nadarjene, inteligentne delavce, zato se zelo motijo oni, ki mislijo, da se mora obrtnik ter delavci naraščaj rekrutirati iz mladine, »ki ni za drugo rabo«. Sole so producalne že do volj slabih in obupancev, ki jim življenje ne more dati nič skorjice kruha.

Razstava Franceta Kralja

Prvak naših modernih umetnikov profesor Francet Kralj bo razstavil svoja nova dela v Jakopičevem paviljonu. Vabimo na otvoritev, ki bo jutri ob 11.15 dopoldne.

Sušilnica sadja v Trbovljah

Trbovlje, 28. avgusta.

Letos je sadje, zlasti jabolka in hruške, v trbovljski okolici precej dobro obrodilo. Vendar pa kmetje pri nas le malo poznajo konzerviranje sadja potom sušilnic, ki jih kmetje v drugih sadjerskih krajih zelo koristno uporabljajo. Poleg svežega sadja izvozi naša država tudi izredno mnogo posušenega sadja, t. j. jabolka, hruške in sliv v inozemstvo. Prednost sušenega sadja je v tem, da posušeno sadje ne gnije, da je izvrstna hrana po zimi in da se lahko izvaža v vsakem letnem času, torej tudi pozimi. Letos je kmetijsko ministrstvo, zavedajoč se velikega gospodarskega pomena modernih sušilnic sadja, vtirolsko večji znesek za subvencije onim kmetijskim gospodarjem, ki si hočejo zgraditi moderne sušilnice sadja. Banske uprava, ki razdeljuje te subvencije na posamezne kraje, je te dni vprašala vodstvo tukajšnje kmetijske družnice, kateri kmetijski gospodar bi bil pripravljen za subvencijo Din 2.000,— zgraditi si moderno sadno sušilnico, ki bi bila potem vzor vsem kmetijskim gospodarjem in sadjarjem v tukajšnji okolici. Naše kmetijske in sadjarske strokovne organizacije pa so se med seboj sporazumele, da bodo tako moderno sadno sušilnico same zgradile na lastne stroške in s pomočjo subvencije ministrstva. Zelo dvomljivo je namreč, da bi kak kmetijski gospodar mogel v današnjih težkih časih zgraditi tako moderno sušilnico, ki bi stala 2.000,—. Din. in čeprav bi pritrili tudi še subvencijo kmetijskega ministrstva v znesku Din 2.000,—, bi le težko našli kmetia, ki bi mogel zgraditi danes tako drago sušilnico.

Zato se je tukajšnja Kmetijska podružnica v sponozumu s Kmetijsko nadaljevalno šolo in Sadržarskim in vrtnarskim društvom odločila, da zgradi tako moderno sušilnico na skupne stroške vseh treh ustanov na šolskem vrtu odnočno v drevenici Kmetijske nadaljevalne šole. V tej sušilnici bodo lahko sušili sadje vsi kmetje in vsi sadjarji, ki so člani omenjenih društev odnočno ustanov. Kmetije in sadjarji pa bodo pri tem tudi videli, kako je treba graditi moderne sušilnice in marširati kmetovalci si je bo potem morda sam zgradil, pa česar v mnogo manjšem obsegu, zlasti mlači gospodarji, ki so in še bodo posejali kmetijsko nadaljevalno šolo.

Živilski trg

Ljubljana, 29. avg.

Na trgu je zdaj čedalje živahnjeje, ker so se meščani začeli vračati s počitnic, kjer so bili inkognito ali oficijelno. Po shujševalnih kurah dobli človek teč. Vendar se je danes na trgu precej poznalo, da imajo meščani zopet običajne skrb ob koncu meseca.

Danes ni bilo posebnega navala na trg, najbrž zaradi datuma. Samo po sebi se razume, da je trg kljub temu dovolj založen. Tudi na kmečkem sadnem trgu ni več posebne gneče. Kmečke prodajalke sadja zdaj ne dobe vse prostora na glavnem trgu kakor bi želele. Ena izmed zadnjih pogostih reform na trgu je, da se morajo kmečke prodajalke zadovoljiti s prostori na Sv. Jakoba trgu, kjer je mnogo manj prometa. Nekateri so se temu zelo zapravljali, vendar so morale kapitulirati, da so sploh smele se prodajati sadje v Ljubljani. Nekateri trde, da je trg na Sv. Jakoba trgu nekakšna Sibirija, kamor pošiljajo prodajalca za kazen. No, čeprav ne mislijo na kazen, vendar za prodajalca v resnici pomeni kazen, ker je na tem malem trgu še vedno zelo malo prometa ter se nima mnogo stalnih obiskovalcev. Danes so imeli vsi prodajalci sadja na trgu napise, da je otipavanje sadja strogo prepovedano ter da se prestopki kaznujejo. Gospodinje so vpraševale, kdo odmerja kazni, pa jim prodajalci niso vedeli povedati nič določnega. Cene sadja so v splošnem nespremenjene.

Sočivje se je še nekoliko pocenilo, n. pr. paradizniki, ki jih prodajajo po dinarju do 2 Din kg. kumare in malo tudi cvetača. Stroški fižol, ki ga je še vedno mnogo na trgu, se po dinarju do 2.50 Din kg. Krompir so prodajali na debelo po 75 par. Po tej ceni je tudi tu in tam na drobno. Zelo draga so jajca, in sicer po dinarju lepša. Jajce je torej dražje od kg krompirja ali paradiznikov. Perutnino prodajajo po nespremenjeni ceni.

Nepreviden voznik

Kočevje, 28. avgusta.

Avtobus redne zveze Ljubljana-Sušak je te dni na Jelenjem laljetu na neprevidnega voznika. Voznik je imel naloženo seno. Voz pa je bil naložen tako slabo, da se je voznik bal, da se mu bo prevrnil. Na eno stran je bil namreč preveč naložen. Da bi vzdržal ravnotežje, je močkar privezal na drugo stran težak kamen.

Pri srečanju s avtobusom je pa ta kamen oplazil karoserijo avtobusa. Seveda je pri tem napravil na avtobusu precejšnjo škodo. Ker so radi neprevidnosti voznika bili v nevarnosti tudi potniki, je bil voznik ovađen orožništvu. Radi ugotovitve dejanskega stanja po orožniških se je avtobus moral dalje časa zadržati na kraju karambola ter je zato ta dan privozil s precejšnjo zamudo v Kočevje.

Puško in samokres so mu zaplenili

Kočevje, 29. avgusta.

Posesnik B. iz Fare je bil ovađen orožništvu, da ima vojaško puško, s katero hodi tudi na nedovoljen lov. Orožniki so ga pozvali naj prinese orožje na orožniško postajo. Pozivu se pa ni hotel odzvati, češ, da nima pri hiši nikakega orožja. Toda orožniki so našli pri preiskavi na njegovem domu predelano vojaško puško in samokres.

B. trdi seveda, da puška ni njegova, ker jo je njegov oče prinesel domov iz vojne. Dočim pravi, da za samokres sploh ne ve, kako je prišel v hišo. Vendar se bo pa obtoženec, ker se je orožje našlo pri njem, moral zagovarjati pred sodiščem.

Lepi uspehi jeseniških vrtnarjev

Jesenice, 28. avgusta.

Jesenice so na zunaj nekam neprijetno in pusto mesto. Razbeljene in prašne ceste, od prahu in dima očrnele na redko posejane hiše, vse to napravlja na tuja slab vtis. Ravne in plodne zemlje je pri nas malo. Tovarne, železnice, kolodvor, ceste in široka struga Save zavzemajo vso raven. Hiše so po večini postavljene v bregove, ker v ravnini ali ni prostora, ali je svet predrag ali pa zemlja ni varna pred povodnjami. Pa vendar lahko trdimo, da ga v Sloveniji zlepa ni kraja, kjer bi se toliko kulturna zemlja kot na Jesenicah. Osebito po dograditvi kolodvora se je v tem pogledu neverjetno veliko storilo. Kjer so takrat stali gosti smrkovi, bukovki ali hrastovi gozdovi in samo skalo, tam stoji danes najlepše hile in vile ter lepo urejeni vrtovi okoli njih. Nekot najbolj divji okoliški Ukove je danes najlepši črti jeseniškega mesta. Isto je bilo na desnem bregu Save. Ljudje so se naravnost čudili, da si je tov. delavec Tone Ravnik v tej samotni upal postaviti hišo. Sedaj pa je njegova hiša v sredinju lepe in dolge vasi, ki je skoraj strnjena z Jesenicami.

S prihodom mnogih novih nameščencev in delavcev, pa so začele rasti tudi nove potrebe. Treba je bilo intenzivne začeti obdelovati kmetno zemljo, da bi krita naraščajoče potrebe delovnega ljudstva. Danes po dolgih letih velikega truda, pa je skoraj vsak koteček zemlje skrbno obdelan. Vedno več je sadja, zelenjave in rož.

Za povdigo sadjarstva in vrtnarstva, je v zadnjih letih največ storila agilna podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva. Veliko in koristno je delo, ki so ga izvršili nekateri, ki so krepko prišli za delo in preoralo ledino. Najlepše urejene vrtove imajo gg. dr. Ernest Rekar, dr. Viktor Martič, inž. Alfred Rudesch, Tone Buh, Rudolf Pavčič, Jože Krof, Franc Gostič, Tone Kuntič, Ivan Hafner, Tone Savšek, železniški uradniki in nešteti drugi, katerih imena žal ne moremo vseh navesti.

Krasno poletno in jesensko cvetje, krasi te in druge vrtove, da je človeku kar prijetno pri duši, ko gleda te živopisne barve, te nageljne, vrtnice, azke in dali-

je, ki čisto prijeten vonj na oči. V teh pustih in nemirnih časih je zemlja tiha, ki prinaša sroči in blagoslov in nudi največ veselja in radosti onemu, ki jo razume in neguje.

Tudi v pogledu sadjarstva je napredek vedno večji. Na Jesenicah dobro uspevajo hruške, marelice in češnje, slabše pa češnje in jabolka, za katere zemlja ni primerana in ker je premalo solna. Če bodo jeseniški vrtnarji delali v tem pospešenem tempu še nekaj let, bodo imele Jesenice kmalu dosti sadja, zelenjave in rož.

Iz Celja

—c V nedeljo bodo prekinili dobavo toka. Zaradi nujnega popravila na električnem omrežju bodo v nedeljo 30. avgusta prekinili dobavo toka od 5. do pol 6. zjutraj.

—c Obleko in čevlje si je prisvojil. Celjska policija je aretirala v petek 25letnega Rudolfa S. iz Mirne na Dolenjskem, ker je 15. julija ukradel Francu Bizjaku v Krškem nekaj obleke in čevljev v vrednosti 900 Din. Aretranca so oddali v zapore sreskega sodišča.

—c Dve nesreči. V sredo ob 22. je padel 43letni brezposelni mesarski pomočnik Stefan Tajnikar iz Celja s nekega kolesca ter si zlomil rebro na levi strani in poškodval desno roko. Imel pa je kljub temu še srečo, da se ni še težje poškodoval, ker je padel s kolesca šest metrov globoko. — V petek ob 8. zjutraj je padla 18letna služkinja Terezija Bračičeva pred hišo svoje gospodinjice v Vitanju z voza in si zlomila desno roko v zapestju. Ponestrčenca se zdravita v celjski bolnici.

—c Lahkotletske tekme Sokolskega društva v Celju bodo ob koncu septembra v Celju. Tekme bodo za članstvo in naraščaj.

—c Upokojen je g. dr. Jože Bavdek, sodnik upravnega sodišča v Celju. Z g. dr. Bavdkom odhaja po 26 službenih letih v pokoj odlični jurist, strogo nacionalen in značajan mož, neumoren društveni delavec, ki uživa v Celju splošno simpatijo. G. dr. Bavdek je znan narodno-obrambni delavec, je predsednik moške podružnice Društva sv. Cirila in Metoda v Celju, predsednik Branibora ter odbornik Narodne odbrane in Jadranske straže.

— Nočno lekarniško tužbo ima do vikenda 4. septembra kr. dvorna lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

Iz Maribora

— Kaj je z mariborskim gradom? Ze nad leto dni je mariborski grad last mestne občine in kljub živahnim debatam in diskusijam še vedno ne vedo, kako bi ga uporabili. Spoznali so pač, da prostori niso primerani za občinske urade in da se naj vceli vanj muzej, vendar je ostanla zadeva samo pri sklepih. V intereseu javnosti je, da se to vprašanje po tako dolgem času še končno reši.

— Maribor potrebuje še en most. Zadnja nesreča na dravskem brodu v Melju, kjer je neka delavka padla s prenapolnjenega broda v valove in utonila, klče po novem mostu. Zlasti osebni promet se je z dograditvijo velikih tekstilnih tvornic v Melju tako povečal, da je brod stalno prenapolnjen in je tako osebna varnost ljudi ogrožena. Treba bi misliti na graditve novega mostu v Melju, o čemer se že več let razpravlja. Da se da zadeva hitro rešiti, je dokaz železni most na Mariborskem otoku.

— Stari in mladi tekmujejo. Teniški odsek LSK Maribora priredi v nedeljo dopoldne zanimiv turnir na svojem igrišču v Ljudskem vrtu. Nastopili bodo seniorji in juniorji v borbi za klubsko prvenstvo. Tekmovanje bo zelo zanimivo, ker nastopijo najboljši domači teniški igralci.

— V smrti? Ze več dni pogrešajo domači 40letni kuharico Marijo Rejmanovo iz Krčevine. Zena, ki je bila zelo potrta in se je večkrat izrazila, da je obupala nad življenjem, je pustila službo in odšla neznan kam. Svoji se boje, da je šla v smrt.

— »Od pohorskih pavrov vam hočem zapeti«... je naslov ljudske igre, ki jo doživela ob krstni predstavi v Rušah zelo velik uspeh. Igro bodo ponovili v nedeljo ob 15. dopoldne. Avtor igre g. Vekoslav Janko si je s tem delom ponovno utrdil svoj sloves.

— Tihotapka roba v brzovalku. Pri pregledu brzovalca, ki je prišel iz Avstrije, so v vagonu našli pod klopo zavitek s 116 vžigalniki. Oblasti so takoj uvedle preiskavo, vendar pa dolejš še niso mogle ugotoviti tihotapca.

— Truplo ponesrečene švarčve naplavljenno. Pri Sv. Marku nize Ptuja je Drava naplavlila truplo Olge Švarčve, ki je pred dnevi padla z meljskega broda in utonila. Zeno, ki zapušta užaloženega moža in dva mala otoka, so pokopali pri Sv. Marku.

Iz Laškega

— Nov podnačelnik sreskega cestnega odbora. Banske uprava je imenovala namestu g. inž. Loskota ravnatelja TPD g. inž. Vitolda Biškupeca za člana in podnačelnika sreskega cestnega odbora.

— Sreč greh. V cvetu mladosti je večraj zadet od srčne kapi nenadoma umrl jedva 4letni sinček tukajšnjega sodnopsarjskega uradnika g. Gregorčiča. Potrtim roditeljem naše sožalje!

— Novi del mesta je srasel. Pod Šmihe-lom, ki spada zdaj nekako h koloniji Sv. Jožefa v Celju, Tam kjer je nekoč bohotno rasel osat in koprive, so zrastle iz tal moderne stanovanjske vile. Zemljiško parcelo med Sokolskim domom ter svinjanskim mostom pa namerava preurediti olepšavati in tujskoprometno društvo v moderni park po načrtih vrtnarskega strokovnjaka g. inž. Gvardiana. Tudi ta »Tivolci« v miniaturo bo izdatno prispelav k okrasu Laškega.

— Sokolski kine bo predvajal danes in jutri zračno-akrobatski film: »Kritič v temic«.

— O loveh! tokrat niš. Jerebi se skrivajo v grmovju, fazani v koprivi, srnjaki pa kotirajo z lovei na razdaljo 120 metrov.

Starši zopet pred vprašanjem: Kateri poklic naj izberejo otroci

Ljubljana, 29. avgusta.

Bodočnost mladine nedvomno najbolj skrbi roditelje, vendar ta skrb sama na sebi ni dovolj, da bi nikomur drugemu več ne bilo treba misliti na rešitev tega važnega socialnega vprašanja: Katere poklice naj izbere mladina, da bo dobila kruh in da bodo napredovale in se razvijale naše gospodarske panoge? V času, ko začno starši misliti na šolo in ko se jih zopet polasčajo težke skrbi zaradi šolanja otrok spričo prenapolnjenosti in nezaposlenosti v mnogih poklicih, bi bilo še posebno potrebno, da bi imeli pri rokah vsaj popoln pregled nad delovnim trgom in da bi jim vedel kdo svetovati, kaj naj izberejo: srednjo šolo ali strokovno ali pa naj otroka pošljejo učiti rokodelstva?

V vseh državah prispevajo poklicnim posvetovalcem velik pomen. Vendar pa ni važno le, da otrok izbere poklice, ki je zanj sposoben, temveč da izbere tudi poklice, ki mu bo nudili kruh. Na to pa pogosto tudi najskrbnejši starši premalo mislijo.

Kljub temu, da so srednje šole prenapolnjene in da absolvent šol leta in leta ne dobi službe, je čedalje večji naval na srednje šole. Najznačilnejši je pojav, da je število učencev v strokovnih šolah zadnja leta padalo v splošnih srednjih šolah pa naraščalo. V naši banovini se je prejšnja leta šolalo okrog 76% prebivalstva, k temu so pa pristeli tudi učenci osnovnih šol. Toda pomisliti moramo, da znaša število srednjih in visokih šol v naši banovini okoli 20.000, kar je mnogo preveč glede na število zaposlenega uradništva in zaposlenec v svobodnih poklicih. V naši banovini je bilo uslužbenih v splošni državni upravi okrog 6100 uradnikov, v državnih podjetjih in ustanovah pa okrog 600 uradnikov ob začetku krize. V banovinski službi je bilo pri nas okrog 100 uslužbenec. V letu najostrejšje krize, 1932, je bilo zavarovano pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani 7590 zavarovancev. V svobodnih poklicih je bilo prejšnja leta pri nas zaposlenih okrog 1200 duševnih delavcev. Če k temu še prištejemo okrog 1000 občinskih uslužbenec, smo našli v glavnem vse poklice, ki prihajajo v poštev za absolvente naših

srednjih in visokih šol. Iz tega je razvidno, da so upravičene tožbe o nadprodukciji duševnih delavcev. Vendar ne smemo prezreti, da je v vsaj državi premalo absolutov strokovnih šol glede na to, da je v naši banovini razmerje dijakov srednjih šol proti dijakom strokovnih šol 12,4 : 1 in glede na to, da sta naša industrija ter tehnika še v razvoju. Res je sicer, da ne morejo dobiti zaposlitve tudi mnogi absolventi strokovnih šol, a je treba tudi upoštevati, da prejšnje čase nismo imeli dovolj strokovno usposobljenih moči in so mnoge službe zasedli tuji, ki so torej zaposleni še zdaj zaradi tradicije, marajke pa zlasti zaradi tega, ker imajo v podjetjih s tujim kapitalom prednost pri boljših službah tujci.

V letih najhujše krize je bilo pri nas okrog 31.000 obrtnikov, 13.000 trgovcev, 7500 obrtniških pomočnikov, 2500 trgovskih pomočnikov in 80.000 delavcev. Ko starši izbirajo poklice za svoje otroke, jim ne more nihče kratkomaletno svetovati, naj se odločijo za šolanje otroka ali naj ga pošljejo v obrt, trgovino ali industrijo, ker vladajo povsod nadprodukcija. Mladina dorasla in ko hoče stopiti v življenje, ji stopi najprej na pot spoznanje, da za njo ni mikler kruha. V drugih državah, na pr. na Češko-slovaškem, dobi skoraj ves šolan naraščaj zaposlenje v industriji in obrti. V naši banovini industrija hira v primeri s razvojem v drugih pokrajnah, pa tudi obrt in trgovina še vedno nazadujeta, ko že drugje govore o popuščanju krize.

Pomisliti je treba, da se v naši državi pomnoži prebivalstvo vsako leto povprečno za 200.000. Največji prirast odpade na kmetstvo, ki prebivalstvo in sicer tri četrtine. To pomeni, da je čedalje večji naval delavstva z dežele v mesta, zlasti ker se več ne izseljuje. Čeprav govorimo o popuščanju krize, vendar število zaposlenih še vedno ne dosega višine l. 1930 ter v obrti in industriji zdaj še ni posebnih izgledov za večje zaposlenje. Statistika kaže, da je padlo število obrtnih in trgovskih vajencev po l. 1930 približno za tretjino. To ni pojav, ki bi kazal le, da je število rojstev med vojno padlo, temveč moramo sklepati, da se je število vajencev znižalo predvsem zaradi gospodarske krize. Pred desetimi leti je

DNEVNE VESTI

— Kmetijski minister o vprašanju kmetijskih dolgov. Kmetijski minister ing. Stanekovič je včeraj v Novem Sadu izjavil novinarjem, da je poslanec osnutke uredbe o kmetijskih zbirnostih na vpogled raznim organizacijam in tim dobi ministarstvo odgovore, to uredba čim prej objavljena. Glede razdolžitve kmetov je izjavil, da mora biti tembru izide uredba o definitivni likvidaciji kmetijskih dolgov. Obsegala bo vse vrste dolgov in ne samo bančnih. Zaščita kmetov bo deloma sumarna, deloma individualna.

DANES zopetna otvoritev:

"DANCING-NEBOTIČNIK"

nova godba

"SALONSKI TRIO" VOLF

Za čas velesajma poseben spored svetovnih artistov in plesalk — ter razne druge atrakcije.

Prvovrstne pijače.

VSTOP PROST! CENE OBICAJNE!

— Anketa o razširjenosti pokojninskega zavarovanja. V novem finančnem zakonu je pooblastilo za ministra socialne politike in narodnega zdravlja, da razširi pokojninsko zavarovanje, ki velja zdaj samo za Slovenijo in Dalmacijo, na vse državo. Centralno tajništvo delavskih zbornic je na zadnji seji sklenilo pooblastiti zagrebško zbornico, da skliče anketo, na kateri bi se obravnavala vsa vprašanja v zvezi z razširjenosti pokojninskega zavarovanja. Nameštenski odelci zagrebške Delavske zbornice je pripravil vse potrebno za anketo, ki bo v nedeljo 13. septembra v Zagrebu v veliki dvorani Delavske zbornice. Prične se ob 10. Na njo so povabljeni poleg pokojninskega zavoda za nameščenice v Ljubljani in SUZOR-a tudi vse privatne bolniške blaginje za nameščenice in vse rudarske bratovske skladišča. Na anketi bodo sodelovali tudi predstavniki nameštenskih odelcev vseh delavskih zbornic, zainteresirane nameštenske sindikalne organizacije, centralno tajništvo delavskih zbornic in ministrstvo socialne politike.

— Prva teden kolonija Jadranske straže. Izvršni odbor Jadranske straže je kupil za dni v Stržancu 7 km od Splita 9700 m² zemljišča, na katerem bo zgrajena prva teden kolonija Jadranske straže na Jadranu. Kolonija bo imela tudi pripadajočo obalo za kopanje, električno razsvetljavo in vodovod. Zgrajena bo do prihodnjega poletja.

KINO IDEAL

Premiera vesele komedije iz mornariškega življenja

Bil in Bul

Humor, komika in zelo zabavna vsebina.

Danes ob 16., 19. in 21.15 uri. jutri, v nedeljo, ob 15., 17., 19. in 21.15 uri.

— Zračni promet bo s 1. septembrom ustavljen. V torek 1. septembra bo ustavljen zračni promet na pretežni večini prog v naši državi. Ostane samo še zračna proga Dunaj-Sušak, na kateri letajo avstrijska letala. Ta proga ostane odprta do 15. oktobra, ker je na nji promet zelo živahen. 1. septembra bo torej ustavljen zračni promet tudi na progi Sušak-Ljubljana in Sušak-Zagreb.

— Zanimanje italijanskih izvoznikov za izvoz v Jugoslavijo. V zvezi s pogajanjem med našo državo in Italijo za obnovitev trgovinskih odnosov se zanima mnogo italijanskih izvoznikov za izvoz v Jugoslavijo. Italijani bi zlasti radi izvažali v našo državo riž, bombažno prejo, volnene tkanine, svileni manufakture, poljedelske stroje ter kemije in farmacevtske proizvode. Italija je baje sprejela naše pripombe na njeno noto z dne 29. julija in v septembru naj bi se že pričeli zopet normalni trgovinski odnosi med obema državama.

— Orjaška jelka. Na velesajmski razstavi »Za naš les« bo vse obdobje veliko okroglo mizo, ki ima v premeru skoraj poltretji meter, v obsegu pa pilihi 7 m. Miza je odžagana na panju orjaške jelke, ki so jo posekali 1000 m visoko v Ravni sumi v Bosni. Imela je dva vrha in je bila visoka nad 44 m. Višja hlačenca, kakor naš kmet pravi taki na dva vrha razdeljeni smreki ali jelki, je bila nad skupnim 11 m visokim deblom skoraj 21 m visoka, nižja hlačenca pa 27 m. Lesa in trske je dala ta čestitljiva, 224 let stara jelka 45 kubikov! Podobnih velikanih boste na velesajmu videli še več.

— Iz »Službenega lista«. Službeni list kraljevske banke uprave dravske banovine št. 70 z dne 29. t. m. objavlja pravilnik, kako je dajati carinsko-tarifna obveščila in reševati nesoglasja ob ocarinjanju in objavo banske uprave o pobiranju občinskih davčnin v občini Komenda.

— Na žido se je usedla že marekatara, ali je redko je pomislila, da je bila ta svila le les. Zapeljivo blesteča in vsa izpreminjasta svila je namreč res iz lesa. Na velesajmski razstavi »Za naš les« bomo videli, kako kemična industrija iz lesa dela najlepšo umetno svilo, razen tega bomo pa tudi spoznali, kako izdelujejo iz lesa tako papir, ki na njem natisnjenega ta-je notica, a tudi lepenco in druge vrste papirja.

— Kongres učiteljev meščanskih šol odgode. Društvo učiteljev meščanskih šol kraljevine Jugoslavije obvešča svoje članke, da je kongres, ki bi moral biti 7. in 8. sep-

tembra, odložen. Kdaj bo kongres sklican, bo določil izvršni odbor in sporazuma ssek-ojanci.

— Ogromne hlačenice. Videli boste na velesajmski razstavi »Za naš les«. Toda predno si jih ogledate, se spomnite, da posameznim vrhovom smrek ali jelk s dvema vrhovoma pravi naše ljudstvo »hlačenice«. Na sredi rondoja v paviljonu I stoji skoraj poltretji meter široka okrogla miza s obsegom pilihi 7 metrov. Plošča te mize je odžagana s panja velikanse jelke, ki so jo podpi 1000 m visoko nad morjem v bosanskih planinah v Ravni sumi. Jelka je bila visoka skoraj 45 metrov, nad 11 m visokim deblom pa ena hlačenca merila 31 druga pa 27 m. Polnih 224 let je jelka pretvarjala svojo hrano iz zraka in zemlje v les ter ga je naposled dala 45 kubikov. Ali niso taki velikani med drevmi spomeniki veličastne prirode!

— »Delovodje, zakaj ne obišči tajniki?« Novi zakon o kmetijskih občinah govori med drugim, tudi o »delovodjih«, kar naj znači po naše »občinski tajnik«. »Delovodjo« poznamo pri nas samo pri tovarniškem ali podobnem podjetju, t. j. osebo, ki obrat vodi, in kakor je Nemec označuje z »Betriebsleiter«, pri upravi kmetijske občine pa pomeni obč. tajnik poslovodnega uradnika, to pa ni nikak »delovodja« po tem pomenu besede. Zatorej: proč s to nesmiselnimi novotarijo!

KINO MOSTE

Danes ob 20.30, v nedeljo ob 17., 19. in 21. in v ponedeljek poslednjič ob 20.30 uri

SENZACIJA NAD SENZACIJO

Vihar nad Afriko

Film je v stilu »Bengalijske«.

Dopolnilo: Zurnal in novi »POPAJ«.

PRIDE: »Film olimpijade«.

in Luise Ulrich »ZRETEV LJUBEZNI«.

— Koristne posledice revolucije v Španiji. Dalmatinski ribiči so letos zelo zadovoljni, ker sproti prodajajo zaradi revolucije v Španiji vse ribe. Ker se je pojavilo mnogo rib, so obišči dovolj podaljšanje lova še za dve noči. zdaj pa prosijo ribiči za novo podaljšanje, ker bi radi di izkoristiti ugodno priliko. Zadnje dni so se ribe, zlasti sardale močno podražile. Soljene ribe gredo zelo dobro v promet tako, da je težko dobiti na dalmatinskih otokih in tudi po mestih sveže ribe. V Dalmaciji je prispelo mnogo inozemskih trgovcev, ki sproti kupujejo vse nasoljene ribe.

DOLENJSKE TOPLICE

najučinkovitejše radiotermaalno zdravilišče za revmatizem vseh vrst, boleznih živčnega sistema, ženskih bolezni itd. itd.

Znižane cene

od 1. septembra dalje. Pavšalna penzija (soba, hrana, kopeli, zdravniški pregled in vse takse) za 10 dni Din 600.—, za 20 dni Din 1.100.—

— Enoletni trgovski tedaj v Novem mestu. Predava se snov dvoletnih trg. šol. Ker daje solidno trgovsko izobrazbo, je mnogo laniških absolventov že nastavljenih. Najcenejši študijski je v Novi mestu. Vpisovanje dnevno. Zahtevajte prospekt! — Z indom poročena Beogradjanka. V Beograd je prispela te dni iz Indije Snehe-lata Devi Sakaj, ki se je plesala prej Bosiljka Bogdanoviča. V Indiji se je omožila z dr. Bašahabom Sahajem, angleškim vojaškim zdravnikom, sinom bogatega indijskega plemiča. Seznanila se je z njim v Maršellu. V Beograd sta prispela z osemletnim sinom Svetoslavom Rama Krišnom.

— Velika paja razstava v Ljubljani. Jugoslovenska kinološka zveza priredi 19. in 20. septembra v Ljubljani mednarodno razstavo psov vseh pasem. Razstava bo pod pokroviteljstvom kraljeviča Andreja.

— Zakon o elektrifikaciji. V Beograd se je vrnil iz Han Pijeska minister javnih del dr. Marko Kožulj. Sklicali se sejo vseh onih ministrov, ki so napisali opazke na osnutke zakona o elektrifikaciji naše države. Osnutek bo ponovno proučen, da ga bo potem ministriki svet soglasno odobril.

— Palica namesto bombonov. Kako čudno se svet vrti: pred leskavo so se otroku udre grenke solze, sedaj se mu bode pa ob pogledu na palico morda poredile sline. Porednež se bo namreč spomnil na bombone, saj bo lahko na velesajmski razstavi »Za naš les« v oddelku za kemijo vsakdo videl, kako se znajo iz lesa delati — sladkor.

— Eden najbogatejših mož sveta v Sremu. V Srem prispje te dni maharadža iz Nepala, eden najbogatejših mož na svetu. V Ljubljani si hoče ogledati slovečo stajo kneza Odeschalchija, mladi knez, ki živi stalno v Italiji, prispje 3. septembra v Ljubljano, kjer bo sprejel maharadžo, ki se pripelje 5. septembra. Maharadža je videl knezove konje na olimpijadi v Berlinu in bi si rad ogledal zdaj še stajo.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo lepo vreme trajalo še nekaj časa. Najvišja temperatura je bila v Splitu 29, v Mariboru 27, v Beogradu 26, v Zagrebu in Skoplju 24, v Sarajevu in Ljubljani 23. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769.0, temperatura je bila 10.

— Zagrebčan smrt v pokojnega župnika. V Vrpolju pri Šibeniku so našli včeraj jutraj mrtvega v pokojnega župnika Marka Vezica. Pokojnik je bil star 70 let in po vsej strani Dalmaciji zelo priljubljen. Saj je deloval tam celih 40 let. Bil je pa znan tudi kot književnik. Obišči n'ao moglo ugotoviti, ali je župnik mrti naravne smrti ali pa je bil umorjen. Arhivirajo so cerkovnika, župnikovega blazna in njegovo ženo, ker so osumljeni, da so župnika mrtužili.

— Smrtina napoved. V Kraljevu se je pripetila v četrti smrtina napoved. Službeni tajnik iz Beograda Nikola Oubarevič je letal s breskotornim letalom proti Zlatiboru, pa ga je močna zračna struja zanesla na drugo stran. Breskotorno letalo se je nagnilo tako, da je Oubarevič padel in z njega in si prebil lobanjo.

— V morje skočil in se ubil. V četrtki popoldne se je pripetila na Bečevicah pri Splitu težka nesreča. Višji šolemski uradnik iz Sarajeva Nikola Kajem se je 81. kopat. Skočil je v vodo in udaril z glavom tako močno ob dno, da si je prebil lobanjo. Takoj so poklicali zdravnika, ki je pa mogel ugotoviti samo smrt.

— Lahke noge si ohranite z uporabo »Sanopeda«. Imajo ga lekarne, drogerije, partumerije.

Iz Ljubljane

— Iz Začetek predsezona v operi. Z otvoritvijo velesajma prične tudi opera s slovanjem, ki pride koncem meseca septembra v redno operno sezono. Prva predstava bo v četrtki 3. septembra. Puccini-jeva »Madama Butterfly«, ki je bila v Rogški Slatini z gospo Gjurgjenac deležna kar mednarodnega uspeha. V soboto 5. septembra je prva noviteta sezona 1936-37. opereta »Pod to goro zeleno«, katere avtor je postal z »Antoničkom« in »Andulo« pri ljubljani ne samo pri nas, temveč je dosegel popoln uspeh na vseh odrih, kjerkoli je bil vpripravljen. V nedeljo 6. septembra se poje v novi izvedbi preleesti Rossinijev »Seviljski brivci«, ki je bil že lani deležen popolnega priznanja. — Vstopnico za vse predstave se dobe od srede 2. septembra dalje v predprodaji v dnevni blagajni v operi od 10. do pol 13 in od 15. do 17. Telefon 2231.

— Iz Drobni iz opere. Otvoritev sezone 1936-37 bo koncem meseca septembra. Prva noviteta je češka opereta »Pod to goro zeleno« v režiji gospe Vere Balakove iz Brna, kot gostom. Druga premiera predsezona bo dunajska opereta »Dvojno knjigovodstvo«, v režiji prof. Šesta. V tej opereti nastopi prvič ga. Lubejeva. Novoangazirani operetni tenor je zaposlen v obeh imenovanih operetah. Redna sezona bo odprta s premiero izvršne Risto Savinove opere »Matija Gubec«, poleg imenovanih del študira opera Verdijev »Ples v mekah« in Kahlovo opero »Botra smrt«. — Tekom počinio je izvršil banovinski inšpektor g. inž. Černivec nebroj adaptacij v operi, med drugim tudi podvig orkestra in prezidavo ganderob za umetniško oboje.

KINO UNION, tel. 22-21

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Čarobno petje in lepa vsebina!

Hrepenim za Teboj

Louis Graven, Camilla Horn,

Thee Lingas, Adele Sandrock

Najnovejša 2 zvočna tednika (Ufa in Fox) s najnovejšimi dogodki iz vseh krajev sveta

— Iz Čas neč se sraše smreke pred velesajmom, a pogladi so jim vrhove, da se tem lepše vidijo pisani veneci na visokih mlajih. Trobojni veneci na visokih mlajih se zlitjejo že po vsej Gosposvetki česti in seveda še bolj: na gosto po vsem velesajmskem prostoru, saj bomo vendar imeli veliko vsedržavno razstavo za propagando domačega lesa. Razstava »Za naš les«, razstava »Sodoben vrt, živalski park, razstava pohištva in domačih preprog ter sploh res velesajem bo nad vse odprta v torek ob 10. dopoldne, zato se pa takoj preskrbite z leguminalijami! Popusti pri vožnji po kopnem, morju in zraku ter celo na ljubljanskem tramvaju!

— Iz Belokranjski dan v Ljubljani. V nedeljo 13. septembra nastopijo v Ljubljani naši Belokranjci iz Črnomlja. Medlike in drugih vsi ter bodo izvajali v Ljubljani celo vrsto najlepših belokranjskih narodnih običajev in plesov, vse v pristnih narodnih nošah z narodno glasbo in narodnim petjem. To bo pravi praznik Belokranjcev v naši Ljubljani. Prireditev bo popoldne ob 15. na prostoru Ljubljanskega Sokola v Tivolju. Že danes opozarjamo ljubljanske in drugo občinstvo na to prireditev, predvsem pa številne obiskovalce ljubljanskega velesajma. Prireditev pripravlja Folklorni inštitut Glasbene Matice ljubljanske in društvo Bela Krajina v Ljubljani. Ob tej priliki izide tudi drugi zvezek naše folklorne knjižice: Belokranjski plesi. Vse podrobnosti v prihodnjih dneh.

— Iz Avijani s cvetjem za velesajmsko razstavo »Sodoben vrt« že prihajajo v Ljubljano. Danes opoldne je prispelo prvo letalo čez Dunaj iz Tenara pri Locarnu ob Ze-

novem jezuru ter pripeljalo najkrajše nageljne in krasotne krizanteme. Poslala jih je znamenita specialna vrsta šušter in s tem pokazala, da ljubljana tudi v švici že uživa sloves vsega s cvetjem okrašenega mesta.

— Iz Film »Vihar nad Afriko«: »Za naša strazak, ki je zdaj na sporedu v kinu Moste, nam nam krvave borbe Angležev s domačimi uporniki v Afriki in Aziji. Film je poln romantike in krasnih naravnih posnetkov. V njem se srečata in zaljubita drug v drugega mlad angleški častnik in lepa bolniška strešnica. Že ko je prišel ta film prvič v Ljubljano, smo ga gledali s največjim užikom. Marsikdo ga bo še rad gledal drugič, oni, ki ga še niso videli, imajo pa zdaj najlepšo priliko, si ga ogledati v kinu Moste.

KADA DELAKOVA ŠOLA ZA RITMIČNO GIMNASTIKO IN UMETNIŠKI PLES.

DUKOVČEV BLOK-GAJEVA 8. VPIS DNEVNO OD 10-14

— Iz Umrlj so v Ljubljani: Janes Bručan, 4 mesece, sin trg. sluga; Melhior Zupan, 82 let, ostričnik v p.; Františka Novak, 78 let; zasebnica; Ferdo Babič, trgovski potnik Ferdinand Saceršnik, 58 let, pomožni delavec; Lovrenc Roman, 36 let, obč. ubogi; Jože Lapajner, 79 let, mizar in mešan; Neža Bahovec, m. Methilda, 73 let, uršulinka; Terezija Božko, Amanda, 61 let, usmiljenka; Ana Katoliška, 71 let, obč. uboga, št. Rupert na Dolenjškem; Ana Korencan, s. Križostoma, 40 let, usmiljenka; Marija Wernik, roj. Martina, vd. Nedbal, žena črkoštevca, 69. let. — V ljubljanski bolnici so umrli: Jože Čekovar, 6 mesecev, sin služkinje, Viš; Leopold Puc, 44 let, rudniški pisar, Ziri; Alojzij Campa, 53 let, dninar, Zamoste obč. Dobrača; Marija Košir, roj. Skrabajna, 77 let, žena žel. nadzornika v p.; Škoda Vera, 4 leta, hči delavca, Moste; Angela Berčič, 1. leto, hči delavca, Javornik; Jože Zupančič, 19 let, poljski delavec, Sp. Brezovo pri Litiji; Rovšek Antonija, 48 let, bajtarica, Čeamnice pri Moravčah; Jožef Pokorn, 37 let, delavec, Moste; Josip Thuma, 54 let, višji nadzornik drž. žel; Marija Podakar, 36 let, žena delavca, Trstenik, obč. Predvor pri Kranju; Pavla Seetak, roj. Jakopič, 44 let, žena trgovca; Franc Resnik, 27 let, sin rudarja, umobolnica; Ana Planinšek, 54 let, dninarica, Zagorica pri Litiji; Ivan Zajc, 2 meseca, sin dninarice, Podgorica obč. Dol pri Ljubljani; Daak Katari-na, roj. Remp, 70 let, vdova oredarja gasilske čete; Andrej Trakar, 4 leta, sin delavca, sin delavca, Bistrica obč. Naklo.

— Iz Prenovitev in olepšava zunanosti šentpavleške cerkve. Pred tremi tedni se je pričela pri tej cerkvi že davno potrebna zunanja obnovitev in sicer pri zvonikih. Desni zvonik je dobil te dni že novo leseno streho, ki bo prevečena s pločevino i. dr. Ko bo tesarsko delo pri tem zvoniku končano prične kleparji in ključavničarji svoje. Nato pride na vrsto levi zvonik! Zatem prične postavljati odre okolu zunanjih sten cerkve, na katerih bodo pričeli zidarji svoje delo, ki bo seveda trajalo dolgo in bodo že sami odri in popravljanje istih požrlo lepe tisočake. Zunanost te cerkve je bila pa že zdavnaj potrebna temeljite poplave in olepšave!

— Iz Kupite spletke preproge na velesajmu, paviljon 3!

— Iz Od prihodnjega torka dalje, to je od 1. sept. bo vpisovanje na državni konservatorij in šolo Glasbene Matice. Na konservatorij se bodo sprejemali gojenci do 7. septembra, v šolo Glasbene Matice pa do 3. septembra. Redni pouk se začne na šoli 7. septembra, na konservatoriju pa 15. septembra. Opozarjamo na velike plakate, ki vise po mestu, kjer so zabeleženi vsi oddelki in predmeti. Podrobni pogoji v veži polsloja.

— Iz Združenje trgovcev v Ljubljani naznanja, da se vrši popravilni izpiti na trgovski nad. šoli v ponedeljek dne 31. avgusta ob 14. uri. Vpisovanje v 1. razred je dne 3. septembra ob 9. do 11. in od 14. do 17. ure. V II. in III. razred dne 4. septembra. Item času v pisarni Združenja trgovcev. Šolnina znaša Din 500.—, sprejemnina Din 100.—

— Iz Plesna šola Mate Vidmarjeve. Vpisovanje v šolo za moderno plesno umetnost in plesno gimnastiko za poklicne in za laike (posebni tečaji za dame, gospode, otroke) vsak dan od 18. do 19. ure v Gajevi ulici 9. Začetek šole 1. septembra.

— Iz Promenadni koncert. Tujakopremotni svet za mesto Ljubljano priredi drevi ob 20. uri na trgu pri gasilskem domu v šiški promenadni koncert. Sodeluje zbor Narodne

Orkestralne v šiški in godba Narodnega telesnarskega glasbenega društva »Sloga«. Zbor vodi g. Rupnik, godbo pa g. Svetel.

— Vpisovanje dijakov, dijakin v privat. ne uprskavo šolo, znani Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobranska 15. za enoletni dnevni tečaj vsak dan ustno v pisarni ravnateljstva (tudi pismeno). Poučujejo strokovno kvalificirane učne moči, profesorji tudi s trgovske akademije. Šolnina 120 Din. Zavod nudi interesantno najcenejšo temeljito izobrazbo za raznovrstne pisarniške in trgovske službe. Zavod obstoji že 38 let, je najstarejša, najbolje obiskana in obsešno dovoljena šola s pravico izdajanja veljavniških izpisišval in edina v lastnem novozidanim šolskem poslopu. Moderne, higienično hvoreljene učilnice. Stanovanja tu, di na zavodu. Nova ilustrirana šolska poročila brezplačno na razpolago.

— Alžbetova cesta za Promet sapra. Mesto poglavarstvo naznanja, da se bo zaradi tlakovanja državne ceste št. 2 od Sv. Jakoba mostu do Bleiweisove ceste do nadaljnjega sapra Alžbetova cesta za vse avtomobile in vozovni promet.

— Iz Iskalništvo in društva. Upravni odbor Občinskega društva v Ljubljani je na svoji seji, dne 27. avgusta 1936, radi širitve društvene časti in ugleda soglasno soglašal, da društva g. Martičiča Avgusta, ključavničarskega mojstra v Ljubljani, Ulica 29. oktobra 14.

— Iz Društvo »Sotac« Matice v Ljubljani odkrije v nedeljo 4. oktobra dopoldne spomenik Simonu Gregorčiču. Popoldne pa lo na Taboru veliko slavo. Prosimo društva in cenj. občinstvo, da blagovolijo to upoštevati.

— Iz Društvo »Sotac« Matice in »Tabor« priredita v soboto 7. novembra v veliki dvorani na Taboru prireditve, katere čisti dobiček je namenjen za postavitev spomenika našim Mučnikom. Prosimo društva, da to upoštevajo.

— Iz Prirodoslovno društvo v Ljubljani priredi kot svojo prvo ekskurzijo v 1. 1936-37 ogled ljubljanskega aerodroma v ponedeljek 31. t. m. ob 1/15. uri pod strokovnim vodstvom g. do. dr. ing. A. Kahlja. Zbirališče na aerodromu. Vabljeni so člani in po njih vpetljani gostje.

— Iz Dijski sejem se je pričel na običajnem prostoru pred klasično gimnazijo.

— Iz Okrašen na kolodvoru. V gledali pred blagajno na glavnem kolodvoru je postal prodajalec stra Jože Kastelic včeraj zvečer dramega žeparja. Žepar mu je izmaknil bel pleten močnik, v katerem je imel 780 Din. Okradeni sta bili te dni tudi dve natakari in sicer Lojzica Kalčič ter Kristina Novak, obe na Vilharjevi cesti 33. Prvi je ta odnesel iz kubične par nizkih lakasnih čevljev in srebrno veslico, drugi pa zlato nativno pero in nekaj droblja. Obe je tat odkrival v obdobju 400 Dja.

Radioprogram

Nedela, 30. avgusta

8. Koncert lahke glasbe (radijski orkester). — 8.45: Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 9: Koncert lahke glasbe (radijski orkester). — 9.30: Poročilo z Jossine: Prireditve v proslavo 40letnice Kraljevega prosvetnega društva, šoleznice zveze katoliških fanov in 25letnice godbe na pihala. — 11.15 do 11.30: Repertoar z razstave prof. Franceta Kralja iz Jakopičevega paviljona. — 13: Čas, poročila, obvestila. — 13.20: Kar želite dobiti (plošče po željah). — 17: Kmž. predavanje: Spravljanje sadja z ozirom na zahteve sadne trgovine (g. inž. Martin Humek). — 17.20: Koncert lahke glasbe — Sodeluje gđ. Jelka Igličeva ob spremljavi radijskega orkestra. — 18.30: Striček Matiček govori in poje. — 19: Napoved časa, ev. poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: 300letnica varušinske gimnazije (g. Josip Kraljčan) prenos iz Zagreba. — 19.50: Vokalni koncert gđ. Vande Zihierlove (pri klavirju g. prof. Marjan Lipovšek). — 20.30: Vesel večer, koncert radijskega orkestra. — 22: Napoved časa, poročila, spored. — 22.20: Magistrov šramel kvartet.

Ponedeljek, 31. avgusta

12: Reproduriran koncert na vizijskih orglah. — 12.45: Poročila, vremenska napoved. — 13: Napoved časa, spored, obvestila. — 13.15: Iz del Petra Hija Čajkovskega (plošče). — 14: Vreme, borzni tečaji. — 19: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Na slavni preteklosti — bodočnosti (prof. Anaka Raketič) prenos iz Beograda. — 19.50: Nekaj planinskih pesmi (plošče). — 20.10: Zdravniška ura: Mladina na počinu — kolektivno letovanje I. del (g. dr. Ivo Pirc). — 20.30: Harmonika solo (g. Rudolf Piših). — 21.15: Pevski koncert g. Cirile Medvedove (pri klavirju g. prof. Marjan Lipovšek). — 22: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, spored. — 22.20: Koncertni plesi (radijski orkester).

Kupujte domače blago!

Otomane od Din 340.—
Žični vložki < 80.—
Odeje < 65.—
3 delne afrik-madrace iz trpežnega gradiva < 170.—

SOLIDNI LASTNI IZDELKI SAMO PRI

NOVAK, Maribor

Vetrinjska 7 Tel. 29-05 Koroška 3

Tapetnikom dobavljam ves pribor po angro cenah.

PLESNA SEZONA!!!

Na komarjeve nedelje se prične v gostilni

DALMACIJA pri LASANU

v šiški koncert s plesom! Dobra dalmatinska vina in domača kuhinja.

Za obilen obisk se priporoča

IVAN LASAN.

ZAHVALA

Globoko potrti valed izgube drage, nepozabne mame, gospe

Josipine Jankovič

se zahvaljujemo predvsem prečastiti duhovščini, Gasilskemu društvu za častno spremstvo, Pevskemu društvu za ganljive žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in vsem prijateljem in znancem, ki so blagopokojno v tako velikem številu spremlili na naši zadnji poti.

MENGEŠ, dne 29. avgusta 1936.

Zaključno rodbino:

HVALA, RZENICNIK, JENCIC, KRAŠOVEC, FLERIN.

inserirajte v našem listu!!

Gospodarji sedanje Rusije:

Josif Visarionovič Stalin

Med vsemi komunističnimi politiki je on najmočnejši državnik

Politične osebnosti Sovjetske Rusije so svetu zagonetka. Iz njihovega zasebnega življenja ne pride v javnost skoraj nič. Pa ne samo iz zasebnega življenja. Na sejah vlade, osrednjega izvršnega odbora sovjetske stranke in izvršnega odbora komunistične stranke pride večkrat do burnih razprav, toda drugi dan priobliči sovjetski listi samo kratko poročilo o glasovanju in tako lahko nastane napačno mnenje o sovjetskem državnem aparatu, v katerem ne teče vse tako gladko, kakor bi človek mislil. Tudi v Rusiji so ljudje z vsemi človeškimi slabostmi in napakami.

Zdaj je že javna tajna, da se vodstvo Kominterne in sovjetske vlade ne strinja ta vedno. Lani jeseni je sovjetska sekcija Kominterne srdito napadla Litvinova in njegovo zunanjo politiko, da je moral končno poseči vmes sam Stalin. Litvinov je pri tem pridobil kajti Stalin se je začel zanimati za zunanjo politiko in posledica so bila njegova pogajanja z Edenom, Lavalom in takratnim češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešom.

Sovjetske politike lahko razdelimo v več skupin. V prvi so tisti, ki delujejo samo v boljševiški stranki in jih smatrajo recimo poslaništva za zasebnike. Tako je tudi s Stalinom, ki je samo generalni tajnik komunistične stranke, ne zavzema pa nobenega drugega visokega položaja. On ni niti ljudski komisar, niti predsednik sovjetske vlade. Zato ne prisostvuje uradnim svečanostim, ki jih prireja vlada in na katere so povabljeni tuji diplomati. Drugi tak politik je bil umorjeni Kirov, ki je bil samo predsednik leningraškega mestnega sovjeta. Toda oba predstavljata dva najplavnejša sovjetska politika.

Stalin je psevdonom, eden onih mnogih, pod katerimi se je bivši revolucionar skrival pred carsko policijo. V resnici se piše Stalin Džugašvili. Že ta priimek kaže, da je Gruzinec. V ruski komunistični stranki je igral vedno vlogo. Lenin ga je smatral za najboljšo izvršno moč. Kadar je Lenin potreboval organizacijski nalet, se je obrnil na Trockega, če je pa hotel izvršiti kaj, kar je zahtevalo mnogo truda, vztrajnosti in zanesljivosti, je poklical na pomoč Stalina. Ki ga je nazival »Kobac«. Ta zanesljivost je privedla Lenina končno do izvolitve Stalina za generalnega tajnika komunistične stranke. V notranji politiki je pomenil Stalin odklonitev od zadnjih Leninovih načrtov. Toda ko je že imel za seboj dobro radikalizma, se je vrnil tja, kjer je bil končan Lenin. Med vsemi komunističnimi politiki je Stalin najboljši državnik. Interesom države je žrtvoval mnogo svojih načrtov in osebnih interesov. Med vsemi je krenil najbolj na desno, če lahko odpravimo to, da tako zapleteno zadevo s to šablonsko oznako. Da se to na zunanjo ne vidi jasno, kaže samo njegov zmisel za taktično tempo, s katerim si je znal ohraniti sloves pravovernega levicarja. Toda prenehal je biti to, čim je postal šef države, kajti interesi države so zahtevali podreitev interesov revolucije.

Šele v zadnjem času je znal Stalin nevtiralizirati nezadovoljstvo med ljudstvom, ki v bistvu ni bilo nič drugega, nego nezadovoljstvo večine, da na čelu države ni njen pripadnik. Še zdaj govore ljudje v Rusiji o Stalinu. Ni naš. Zato se je Stalin še nedavno držal s pomočjo notranjega komisarjata — baje so igrali pri tem svojo vlogo arhivi — in s tem, da je stal sredi med tekmovalnimi skupinami, pri čemer je zmagovala vedno ona, ki si je pridružil on.

Stalin je moč srednje, krepke postave, na videz dobrodušen. Njegov obraz kaže pravilne poteze. Črni, še vedno bujni lasje so že pomešani s sivimi, košati brki mu visijo navzdol. Običen je vedno enako, nosi

visoke škornje, ki jim pravijo Rusi »sapogi«, široke ruske hlače, zataknjene za golenišča, vojaško bluza brez vsakega znaka, vojaško čepico s majhno sveto in do tal segajočo vojaško suknjo. Je strasten kadilec, čeprav mu dela želodec včasih težave. V ustih drži skoraj vedno kratko pipo. Ima tri otroke, ki so hodili v Moskvo v eno izmed vzornih šol, kakor vsi drugi. Najraje ima najmlajšo hčerko Svetlano. Ko mu je umrla žena, se je oženil s mlado sestro svojega sotrudnika Kaganoviča. V Moskvi ima v Kremlju skromno stanovanje in tudi sicer živi zelo skromno. Vsa dan dela pozno v noč, zjutraj pa vstane zgodaj. Dan in večer preživi s poseti, zborovanji in posvetovanji.

Stalinova mati

V osebnih stikih zna pridobiti vsakega, s komur govori in nekaj časa. Govornik ni. Rusčina ni njegova materinščina in to se mu še vedno pozna. Zato mu pa na zborovanjih nič ne uide. Takoj opazi, kje hoče kdo kaj zamolčati ali opešati. Z eno samo, vedno duhovito opazko zna spraviti v zadrego tudi dobrega debaterja. Tudi njegovi bližnji sotrudniki se čudijo, odkod mu toliko časa, da je o vsem tako dobro poučen. Ko so ga nekega dne povabili v tovarno avtomobilov in mu začeli pri motorju razlagati temeljne stvari, je dejal: To mi je znano. Zakaj delate tako in ne drugače? V Ameriki delajo to drugače.

Kar se tiče notranje ruske politike, je baš on jamstvo, da se bo razvoj obrnil od gole teorije. Ko je šlo za nov kolhozni artilski zakon, ki je dal kolhozni kom del zemlje v zasebno uporabo in živino v zasebno last, so predlagali nekateri maksimalno odmero te zemlje za kolhoznika na vsem ozemlju Rusije na pol hektara. Stalin je to poslušal, potem je pa vstal in dejal s posebnim naglasom: To ne bo šlo. Ne, to ne gre. Vidim, da slabo razumete potrebe kolhoznika. Pol hektara in in praviš, to vendar ne zadostuje. — In dobili so mnogo več.

Njegov osebni vpliv na ljudi je nedvomno velik. Pred leti je hodil prosto po mestu in večkrat so ga videli v javnem parku pod Kremljem govoriti z ljudmi. Potem je bil zasnovan nanj atentat. Ko je bil zasnovan nanj atentat. Ko je bil zasnovan nanj atentat. Ko je bil zasnovan nanj atentat.

Kar je pa najbolj čudno, — ta diktator, ki skoraj neomejeno vlada 176 milijonov ljudi, je v vsej Rusiji najbolj zvest propagator demokracije. Njegova velika in skrivna želja je, da bi ga teh 176 milijonov ljudi ne samo poslušalo, temveč tudi ljubilo, da bi dobil oblast, ki jo ima, iz njihovih rok. Toda to ni samo privatna želja. Stalin je dobro zadel moč v svobodnih režimih, v demokratičnih državah, ki se zde v mirnem času slabotne in razvrzane v primeri z diktaturami, v katerih pa raste sila iz tekmovalnosti in kritike in ki imajo med vojno na razpolago vse narodne sile v taki intenzivnosti, o kakršnih se diktaturam niti ne sanja. Vse korake demokracije v Rusiji je storil Stalin in moral se je za nje boriti s svojimi prijatelji in komunistično stranko.

HVALEZNOST

- Odkod pa prihaja prijatelj?
- S kolodvora. Moja stara se je odpeljala na prečitnico.
- Ud česa imaš pa tako rdečo roko?
- Lokomotivo sem božal.

Julietta Adamova umrla

Iz Pariza poročajo, da je umrla tam v ponedeljek francoska pianistka Julietta Adamova, stara blizu sto let. V večnosti je odšla ona, ki je bila malo znana ljudem našega stoletja, ki pa je pomenila mnogo za francosko literaturo preteklega stoletja. V njenem salonu se je parodila po vojni leta 1870 nikel francosko-ruske zveze.

Pokojna je bila rojena 4. oktobra 1836 kot zdravnikova hči. Poročila se je s advokatom Measino in leta 1895 je izdala prvo knjigo o Garibaldijski politiki. Prvi mož ji je pa umrl in leta 1890 se je poročila drugič s policijskim prefektom Adamom. Šele v drugem zakonu se je v polni meri razvil njen duh in njen salon je kmalu postal najslavnejši v Parizu. V njem se je zbiral ves literarni in politični svet in bogato je podpirala mlade literarne talente. Proti koncu preteklega stoletja je ustanovila »La Nouvelle Revue« in odprla pot v literaturo mladim talentom, med katerimi je bilo posebej več pisateljev svetovnega slovesa. Ona je odkrila Bourgeta, Richepina, Leona Daudeta, Remya, Pierra, Lottia in Maurassanta. Napisala je tudi sama več romanov in gledaliških del ter političnih razprav.

Velikega pomena je njena korespondenca s Pierrom Lottijem, ki je izredno zanimivo zrcalo tiste dobe. Pisala ni samo pod imenom Adamova, temveč pod svojim dekliskim imenom Lambret in pod imenom svojega prvega moža. Vneto in dosledno se je zavzemala za vojaško zvezo z Rusijo in za revanžno vojno. Leta 1919 je prišla na Clemenceaujevo povabilo v Versailles, da bi prisostvovala podpisu mirovne pogodbe z Nemčijo. To jasno dokazuje, kako velik ugled je uživala Adamova v francoskem političnem svetu.

Poslanica in komornik

Ameriški prezident Roosevelt in njegova soproga sta priredila oni dan svečan obred na čast edini poslanici Zedinjenih držav. Gospa Ruth Bryan-Owenova je namreč ameriška poslanica na Danskem. Prezident in njegova soproga pa nista imela v gosteh nje same. Povabljen je bil tudi danski kraljevski komornik Rohde, zdaj soprog ameriške poslanice, ki je prišel na obred v danski uniformi. Poslanica je stari 50 let, njen mož pa 40 let. Toda to zanima ameriško javnost manj, kot vprašanje, kako bo zdaj z zakonoma na danskem dvoru. Poslanik je namreč na družinski lestevici precej višje od kraljevega komornika, ki je povrh še samo kapetan. Če se ne bošta izogibala drug drugega na dvornih svečanostih, bošta doživela marsikatero neprijetnost. Poslanica bo morala sedeti pri svojem možu med komorniki in bo za njo daleč za poslaniki drugih manjših držav. Tega bi pa Amerika ne trpela. Ali pa bo sedel njen mož pri njej na mestu, ki mu ne pripada in bodo užaljeni poslaniki drugih držav.

Bryan Owenova med malimi tiskimi

Ameriški novinarji so svedo poslancu vprašali, kako mlti urediti to kočljivo zadevo. Odgovorila jim je: »To ni noben problem. Jed tekne enako dobro na obeh kon-

cih mltov. Na prvo, naj poljani te razumljivi odgovor, je odgovorila novinarjem: »V pravnem življenju bom gospa Rohdejeva, v svojem politiku pa ostane Ruth Bryan-Owenova.« Njen oče je bil vedno kandidat za predsedniški stoček. Tako je mirno in pravilno rešila problem, ki se je dolgo zanimal nanj ameriški oficijelni svet.

NAVIHAN DEKO
— Manj sinčur, ki se mu daš v trgovini kos čokolade. — No, kako se reče, Janezek?
— Da imam doma le dva brata.

NE MORE SE DVIGNITI
— Pogledaj, Marinka, ali se je barometer dvignil?
— Saj se ne more, gospa, ker visi na zobiju, ki sem ga dobro sabila v steno.

Singing Babies s slavno pariško šansoneto Mistinguette

Ljubljana, 29. avgusta.

Tako smo torej srečno prišli do slike sedmih filmskih zvezdnic, ki bodo s svojim nenadkrljivim petjem in očarljivim plesom, prav tako pa tudi s svojo lepoto briljirale v »velesrejskem varietetu«. Sila pester je njih program, ki so na njem kompozicije nesmrtnih mojstrov Chopina, Schuberta in Dvořaka, čudovite južnoameriške pesmi in najefektnější slagerji. Da se preverite objavljamo spored: I. Chopin: V meni zveni pesem; Warren: Čutim se v nebesih; Schubert-Berté: Potpuri iz operete »Pri treh

mladenkah; Brown: Osamljen; Kaper: Bo že zopet bolje; Leux: Potpuri mednarodnih pesmi; II. Južnoameriške pesmi: Tavaris: Mistična zamorska pesem; Tavaris: Brazilska narodna pesem; Rodriguez: Kumparita; Varona: Kubanska rumba; III. Dvořak: Humoreska; Leux: Sončni svit; Howkins: Klio ljubezni; Delette: Priporočim mi kaj drugega; Abraham: Kako vesel je krokarški večer; Palatak: Marjana. Za vse te pesmi torej vemo, gotovo imajo pa Singing Babies pripravljena tudi še presenečenja.

Ruski emigrant se vračajo

Na meji Mandžurije se je naselilo po boljševiški revoluciji v Rusiji mnogo beguncev in vojakov belih armad. V Harbinu je živel na deset tisoč Rusov in Japonci so polegali na nje velike nade v svojih načrtih proti Rusiji. Ob japonski okupaciji Mandžurije so ruski emigranti res pozdravili Japonce in nekateri so videli v njih celo bodoče odrešitelje Rusije. Toda dogodki v Rusiji in Mandžuriji so jih kmalu prepričali o nasprotjem. In ko so Japonci nedavno poskusili pridobiti ruske emigrante za službo v japonski armadi, so se obrnili nekateri na ruski konzulat v Harbinu s prošnjo, naj jim izposluje dovoljenje za povratek v Rusijo. Ko jim je bila dana obljuba, da bodo lahko živeli v Rusiji kakor vsi drugi njeni prebivalci, so se manjši skupine vrnile in vse kaže, da v svojih nadih niso bili razočarani. Zdaj so se jeli Rusi v množicah vračati iz Harbina v Rusijo. Mandžurski kot »Kung Pao« poroča, da se bodo ruski emigranti v kratkem vrnili ne samo iz Harbina, temveč tudi iz vse Mandžurije, kjer jih bo ostalo k večjemu 10%.

Avtomati za ljubavna pisma

Z ulic pariskih predmestij izginja ena najoriginalnejših naprav, avtomati z ljubavnimi pismi, h katerim so se zatekale male pariske midinetke, kakor so se njihove prednice v manjvratnostih časih zatekale k različnim skrivnostnikom in slom ljubezni, ki so jih kupovale v predmestnih knjigarnah. Mala, skromna študentova prijateljica kramlja ob strani svojega fanta, ki ji je bil oaza po celodnevni delu v krojaški delavnici ali klubčarskem salonu. Prišla je v zadrego, čim so se pojavili na nebu njene ljubezni prvi oblaki. Lahko je kramljati z izvoljencem, ki jo hoče poslušati in ki mu zadostuje že njen mili glas, toda kaj naj pišem fantu, ki so mu duševno obzorje razširile šole ona, skromna, neizobražena šivilja, ki zna komaj pisati? K sreči je tu avtomat. Vr-

Razstava demantov

V septembru bo otvorjena v Johannesburgu edinstvena razstava svoje vrste, namreč razstava južnoafriških demantov. Na nji bodo razstavljeni briljanti, prekačajoči znameniti dragulj Regent, in mnoge druge slavne dragulje. Taka razstava bo svedo velika privlačnost za tatove in treba jo je dobro zavarovati. Zelo zanimiv je način, kako hočejo pridržati zavarovati svoje zaklade pred zločinci. Dvorana, kjer bodo demanti razstavljeni, ne bo imela oken, vohodi bodo pa nekakšni labirinti. Detektivni bodo skriti povod, kamor pridejo posetniki, toda tako, da jih nihče ne bo opazil. Poleg tega bodo skriti fotografski aparati namerjeni na vse kotičke, kamor bo prepovedano stopiti. Gorje tistemu, ki bo kršil to prepoved! Skriti fotografski aparati ga bodo takoj fotografirali, obenem pa zapojo po vsem razstavišču alarmni zvonci. Svedo pa je navzlic vsem vernim ukrepom še veliko vprašanje, ali se ne bodo našli drugi tatovi, ki bodo znali kljub temu priti do bogatega plena.

SKOTSKA

Skota napadejo trije roparji. Brani se kakor lev, vendar pa podleže premoči. Roparji mu izpraznijo žep in se veselo bogatega plena, glede na to, kako junaško se je škot branil. Toda v škotovih žepih najdemo samo 6 penc.

— Bodimo veseli, — pravi prvi, — da ni imel pri sebi več denarja. Pomislite, če bi imel v žepu cel siling, bi nas bil še pobil.

— Ujema se. Nastanejo tudi motnje v prebavnih organih, krči v želodcu in težko dihanje.

— Kakšna bolezen pa je to? — je vprašal Lechaute.

Zdravnik je skomignil z rameni in odgovoril počasi:

— Dragi gospod, splošno stanje je slabo in zato nastajajo komplikacije. Sprva sem lečil našega prijatelja za srčno hiperkinezijo.

— Hiperkinezija! — ga je prekinil Lechaute. — Nikar ne govorite v hebrejščini, gospod doktor. Kaj pa mislite s tem?

— To je bolezen ljudi, ki duševno kar naporno delajo ali pa uživajo preveč ljubezni, — je odgovoril zdravnik. — Včasih je krivo tudi oboje.

— Ali je ta bolezen resna?

— Včasih je težka. Izleči se lahko samo kdor redno živi in se izogiba vsega razburilivega. Jakob je pa delal baš nasprotno. Zdi se mi in zdaj se bojim, da ga je napadla še druga bolezen in sicer mnogo nevarnejša in zagonetnejša. Po drugih znakih sodim, da je dobil pljučnico.

— Ah, bože moj! — je vzdihnil Lechaute prestrašeno. — Končno se da tudi tu pomagati, kaj ne?

André Theurlet:

75

Nevarna lepota

Roman

— Nikar se ne razburjajte, prosim vas, — ga je prekinila hladno, — sicer se bo najin pogovor slabo končal... Ni mi prepovedano, da bi ne smela z nikomur občevati in zato bom ravnala po svoji volji.

Obrnila se je k Lechautu, rekoč: — Opozorite svojega prijatelja, kako se mora vesti, kajti sicer bom prisiljena oditi, čeprav nerada.

Jakob pa ni več slišal njenih besed. Gnev ga je bil zaslepil, v njem je zavrela njegova kmečka kri in ga spravila iz duševnega ravnotežja. Ves besen je skočil k baronci Lieblingovi in ji na vso moč stisnil roko.

— Mania! — je vzkliknil, — ti me ne zapustiš, siliš? Ti ne odpotuješ — pozabljajš, da si moja ljubica in da... in da...

Ni mogel nadaljevati. Njegov posinili obraz je pričal o silnih mukah. Sapo mu je zaprla, da ni mogel več govoriti. Do-

bil je hud živčni napad in omahnil je v Lechaurovo naročje.

XVII.

Doni gospe Moretove v Rochetailleu je stal na koncu vasi pri mostu, ki veže oba bregova ozke, globoke rečice Anjou, tekoče po skalnati soteski. Okna zadnjega pročelja so bila obrnena na vr, ureljen stopnčasto na skali in halik nalkonu višje nad reko. Z vrta se je videl na nasprotni strani star grad s stolpičem v kotu, potem je pa sledilo oko krivuljastemu toku rečice in se ustavilo na skupini dreves, kjer so moke iz zelenja škrljaste strehe in golobnjaki Priaura.

Bilo je v avgustu. V jutranji zari je bil ta kotic doline med hribi in gozdovi na njih še bolj tihi in miren. Tam med sadnim drevjem in vlažnim jelkami, prepletaočimi svoje krone nad reko, v zaspanem miru gozdov, je imel človek občutek, da je daleč od vrvenja in rajan a velikega mesta. Le redko so se slišali tu udarci kladiva po nakovalu v kovačnici ali ropot mlaticine. Samo pred mostom tam na cesti proti Arcen-Barrois je pričal poštni voz s parom konj, da je moglo zveza te zakotne vasi z zunanjim svetom.

Vrata Moretove hiše so se počasi

odprla in na pragu se je pojavila starka, spremljačica Lechautra in Langloisa do sredine ceste. Zdravnik ji je stisnil roko. Starka se je vrnila domov, Lechaute in zdravnik sta pa odšla k poštnemu vozu, okrog katerega je bila že zbrana gruča radovednežev.

— No, doktore, kaj menite o Jakobu? — je vprašal Lechaute, ko sta ostala sama...

Zdravnikove ustnice so se skrivile.

— Zelo težko je bolan, — je odgovoril, — in prosil sem vas, da bi me spremlili, ker bi vam rad zastavil nekaj vprašanj, ki jih nisem mogel izpregovoriti med domaćimi, da bi preveč ne potrla njegove dobre matere. Po svojem povratku v Pariz sem našel vaše pismo, predčerašnjem sem pa dobil vašo brzojavko. Prispel sem, ne vem pa, kaj se je zgodilo v Nizzi in takoj moram zvedeti, kako se je bolezen začela. Zdi se mi, da je Jakob tam burno živel, nametu, da bi bil počival. Najbrž ga imajo na vesti mnoge prečute noči, zelo razburilivi vtisi in damice.

— Ukazali ste... V njegovo rodninsko življenje se je prikradla vražja žena, ki ga je očarala in izneverila njegov ženi. Do ušes se je zaljubil v njo. Ah, kako ga je znala oviti okrog prsta! Lechaute je hitro in kratko povedal

zdravniku, kako sta šla zakonca vsak sebi, kako je Terezija odpotovala od njega in kako je slepo zaljubljeni Jakob kljub temu vzdrževal stike z baronico Lieblingovo.

— Ali je bil že dolgo bolan?

— Da, toda ni se zmenil za to in jaz sam bi ne bil ničesar vedel, če bi se ne bil po hudem prepiru s svojo ljubico vprico mene onesvestil. Odpeljal sem ga domov in poklical zdravnika, ki mu je nudi prvo pomoč in odredil izpremembo podnebja. In čim je mogel nastopiti pot, sem ga odpeljal v Pariz, misleč, da vas najdem tam. Vi ste pa bili nekje na kongresu. V začetku se je počutil še dokaj dobro, potem so se pa znova ponovili napadi in na nasvet vašega kolega smo se preselili v Rochetaille. Upali smo, da mu bo bivanje v domačem kraju pomagalo. Toda to upanje je bilo zaman. Od njegovega povratka se je že dvakrat ponovil napad in srce se nam krči, ko vidimo, kako je z njim.

— Verjamem vam... zelo prebledi kajne? Na obrazu se mu pozna strah, davi se, potem pa pride napad.

— Da, in po vsakem novem napadu se zdi, da je njegovo stanje še slabše. Po vsakem napadu tarna, da ga strašno peče v grlu in trga po levi roki.

Kaj nam je pripravil
stric Tivar
za jesen in zimo?

Lepe sportne obleke od 80-180-
Mornarske obleke " 90-150-
Zimske suknjiče " 190-260-
Sportne čepice " 10-20-

Za deklice:
Oblekce od din. 89-159-
Zimske plašče " " 160-340-

Hubertuse
garantirano nepremočljive
za dečke in deklice
od din. 160-220-

TIVAR
OBLEKE

NIZKE CENE

dvokoles, otroških-igrač-
nih-invalidskih vozičkov.

prevoznih triciklov, šivalnih strojev. Cenik franco.
TRIBUNA: F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska c.
Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta štev. 26.

Makulturni papir
proda

uprava „Slovenskega Naroda“,
Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

MALI OGLASI

beseda 0.50 para, davek Din 3.- oeseda 1 Din, davek 3 Din
preklam

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko - Popustov za male oglase ne priznamo

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

JUBILEJNA
dvokolesa moška in ženska
Tribuna: precizno izdelana, po-
cen. Prevozniki tricikli za r-
govce, obrtnike in mlekarice,
novi modeli od 1.800 Din na-
prej. Najnovejši modeli otroških
vozičkov, šivalni stroji. Cenik
franko! Tribuna: F. Batjel,
Ljubljana, Karlovska cesta št.
4. Podružnica: Maribor, Alek-
sandrova cesta 26. 20-R

ZA SOLARJE
vse vrste obleke, pumparce,
perilo itd. v največji izbiri si
nabavite poceni pri Preškerju,
Sv. Petra cesta 14. 6. R.

KLIŠEJE
ENO
VETRAVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

DAMAST IN PLATENI
GRADL ZA ZIMNICE zelo
ugodno in v veliki izbiri pri
trgovci
ROBERT COLI
LJUBLJANA, Selenburgova 3

POUK
Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPIŠNI POUK
(po desetprstnem sistemu). Ve-
čerji tečaj za začetnike in iz-
veščance. Najnižja šolnina, u-
na ura samo 2 Din. Vpisova-
nje dnevno. Pričetek novega
tečaja dne 3. septembra ob 18
uri. Christofor učni zavod, Do-
mobrańska cesta 15. 2259

UCITELJA
slov. stenografije za privatni
pouk ištem. Ponudbe pod »Ta-
koje na upravo lista. 2284

STANOVANJA
Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

LEPO 2-SOBNO STANOVANJE
s pritliklinami, verando, oddam
oktobra pri stari šišenski cer-
kvi, Vodnikova 12. Vprašati
od 1. septembra tam ali Chri-
stofor zavod, Domobrańska 15.
2276

TRISOBNO STANOVANJE
na pobojju Gradu nad tanovin.
dečjim domom, absoluten mir,
brez prahu (bližina cerkve sv.
Jožefa in stolnice) z vsem
komfortom se ugodno odda.
Pojasniti v upravi. 2271

Z nobenim drugim re-
klamnim sredstvom
ne morete doseči ena-
kega učinka, kakor
časopisnim oglašom.
Čigar delokrog je ne-
omejen. Časopis pride
v vsako hišo in govori
dnevno desetstisočim
čitateljem. Redno ogla-
šanje v velikem dne-
vniku je najuspešnejša
investicija, ki prinese
koristi trgovcu in
kupcu.

LEPO MEBLOVANA SOBA
se odda boljšemu gospodu ali
gospodični na Sv. Petra cesti.
Naslov v upravi »Naroda«. 2288

TRGOVSKI LOKAL
v večjem prometnem trgu Spod-
nje Štajerske dam v najem.
Na upravo lista pod »Promet«. 2281

PRODAM
Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

ČEBULO, CESENJ, KROMPIR
in druge pridelke razpošilja
prompno Viktor Baraga, Ptuj.
predal 2. 2261

POSEST
Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

PRODA SE
lepo posetje z vžitkom, ker ga
lastnik radi služebe ne more ob-
delovati. Posetje meri 12 ora
lov in se nahaja ob glavni cesti
7 km od Sevnice. Cena 30.000
Din. Plačljivo pol v gotovini,
ostalo v knjižicah. Informacije
daje Geršak Miha Rajhenturz
2238

MALI OGLASI

SLOV. NARODU
MAJO
SIGUREN USPENI

Dunajski
velesejem

6. do 12. septembra 1936.

Tehnična in poljedelska razstava do 13. septembra
VELIKI SEJEM SREDNJE EVROPE
Razstavljenci iz 18 držav, kupci iz 70 držav.

POSEBNE RAZSTAVE
Britske Indije, Francije, Nizozemske, Italije in Ogrske.
Nobenega vizuma potnega lista! S sejmako izkaznico
in potnim listom prost prehod meje v Avstrijo. Ogrski
prehodni vizum dobite na meji, če pokažete sejmako
izkaznico. Znatno znižanje cen na jugoslovenskih, ogr-
skih in avstrijskih železnica, na Donavi, na Jadran-
skem morju in v zračnem prometu. Pojasnila vseh vrst
kakor tudi sejmako izkaznice (A Din 50.-) dobite pri

Wiener Messe - Akt. Ges. Wien VII.
IN PRI ČASTNIH ZASTOPSTVIH V

LJUBLJANI: Avstrijski konzulat, Tyrševa 31
„Putnik“, Zveza za tujski promet, Tyr-
ševa cesta 1
„Putnik“, filijala hotel Miklič, nasproti
glavnemu kolodvoru
MARIBORU: „Putnik“, Tujsko-prometna zveza,
Aleksandrova 35,
„Putnik“, ekspozitura in menjalnica na
glavnem kolodvoru,
Ljubljanska kreditna banka, Gosposka ul.
CELJU: „Putnik“, Aleksandrov trg 1.

Halo!
NA ROMARJEVO NEDELJO val v šiško, v gostilno
pri »ZVEZDA«, sedaj
„Otok Vis“
kjer se točijo prvovrstna dalmatinska, viška in splitska
vina. Dobra dalmatinska in domača hrana. Cene zmerne!
Za obilen obisk se priporoča
ANTE MARASOVIĆ
GOSTILNA »ZVEZDA«, sedaj »OTOK VIS«
Celovška cesta 72.

Za šolo!
Bata

Najlažji, najtrpečnejši in najudobnejši telo-
vadni čevlji, pripravljeni za vse vrste sporta.
Vel. 30 - 34 Din 29.-
Vel. 35 - 42 € 35.-

Najbolj priljubljen in največ zahtevan otroški
čevlji iz finega telečjega boksa s čvrstim
usnjenim podplatom.
Vel. 30 - 34 Din 69.-
Vel. 35 - 38 € 79.-

Trpežni in čvrsti čevlji iz močnega debelega
usnja in z gumastim podplatom, zelo prikladni
za nemirne dečke.
Vel. 30 - 34 Din 39.-
Vel. 35 - 38 € 45.-

Visoki čevlji iz močne kravine z neraztrgljivim
in nepremočljivim gumastim podplatom. Ne-
obhodni za šolsko dečo, za deč, blato in sneg.
Vel. 30 - 34 Din 45.-
Vel. 35 - 38 € 59.-

Najprikladnejši dekliški čevlji za šolo
in ulico, iz finega okrašenega boksa z
zaponko čez rist in močnim usnjenim
podplatom.

Glavno zastopstvo vodilne nemške
radiotvornice,

ki je tudi pri slovenskih strankah dobro vpeljana
in uživa najboljše sloves, išče spretne

krajevne zastopnike in akviziterje,

ki lahko dokažejo v tej stroki velike uspehe pri
prodaji in ki imajo po možnosti tudi za prodajo
potrebno tehnično znanje.

Ponudbe s curriculum vitae pod »Serijs 10/A-20“ na upravo
„SLOVENSKEGA NARODA“.

DOLENC JOSIP
KRZNAR

n a z n a n j a,

da je otvoril na Sv. Petra cesti 19 v Ljubljani
SVOJO LASTNO TRGOVINO IN DELAVNICO
ter se p. n. občinstvu za poset najtopleje priporoča.
Njegovo mnogoletno poslovodstvo pri ugledni krznarski
tv. Filip Bizjak na Kongresnem trgu je najboljšje jamstvo
za njegovo popolno strokovno usposobljenost. Osamo-
svojil se je v najlepšem sporazumu s trdko Filip Bizjak.

TELEFON ŠTEV. 22-62

**PRISPELE SO NOVE DINAMO-
LUCI ZA KOLESA PRI**
„Tehnik“ J. Banjai
MIKLOŠICEVA CESTA 20.
KOLESA RAZPRODAJAMO SEDAJ OB KONCU
SEZLJE Z 20% POPUSTOM!

Pozor!
Danes in jutri zvečer dobite pečenega prašička na
ražnju, čevapčice in ražnjice ter prvovrstna dalmatinska
vina.
Se priporočata
Brata Vestić
RESTAVRACIJA »LLOYD«